

Gorenjski Glas

PETEK, 22. JULIJA 2022

LETO LXXV, ŠT. 58, CENA 2,20 EUR | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Milijoni za novo šestsedežnico

Družba Velika planina, ki je v stoodstotni lasti Občine Kamnik, je na razpisu ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo prejela dobrih sedem milijonov evrov za postavitev nove šestsedežnice.

JASNA PALADIN

Kamniška Bistrica – Ker je dvosedežnica Šimnovec, ki povezuje zgornjo postajo nihalke z Zelenim robom oz. vrhom Velike planine, stara že skoraj štirideset let in dotrajana ter bo po predpisih lahko vozila le še do leta 2025, so se v družbi Velika planina na menjavo začeli pripravljati že pred nekaj leti.

Občina je ustanovila proračunski sklad, kamor letno namenijo 250 tisoč evrov (nabralo se jih je že 750 tisoč), investicijo pa bo zdaj močno pospešila država, ki je družbi minuli teden

poslala sklep o sofinanciranju projekta. Na Javnem razpisu za vlaganja v kakovostno in trajnostno preoblikovanje slovenskega turizma za krepitev njegove odporosti so bili namreč uspešni s svojo prijavo in tako od države prejeli nekaj več kot sedem milijonov evrov. Sam projekt je skupaj z gradbenimi in vsemi drugimi potrebnimi deli vreden 8,8 milijona evrov. »Obstoječa sedežnica je bila zgrajena že leta 1984, nato pa z Rogle leta 2000 prenesena na Veliko planino. Zaradi starosti sedežnica po letu 2025 iz zakonskih razlogov ne bo

smela več obratovati. Situacija brez sedežnice bi za turizem na Veliki planini pomenila upad prihodkov vsaj za petdeset odstotkov – tako na področju prodaje vozovnic kot na področju gostinskih storitev. To bi pomenilo, da družba ne bi več generirala pozitivnega denarnega toka in ne bi zmogla vzdrževati niti nihalne gondole, kar bi vodilo v propad turizma na Veliki planini, kot ga poznamo danes,« nam je enega od razlogov za menjavo naprave predstavil v. d. direktorja družbe Velika planina Mark Anžur.

► 2. stran

Obstoječa sedežnica Šimnovec na Veliki planini bo romala med staro železo, do konca prihodnjega leta jo bo nadomestila nova šestsedežnica. / Foto: Gorazd Kavčič

Jezero rekordno toplo

Temperatura Bohinjskega jezera se v teh dneh približuje petindvajsetim stopinjam Celzija, kar je precej nad povprečjem. Ker je voda segreta tudi v globino, je ne ohladijo niti za Bohinj običajne poletne nevihte.

Kot pravijo v Bohinju, je v tem obdobju zaradi visokih temperatur zraka in vode tudi kopalcev nekaj več kot prejšnja leta, zagotovo pa je, ugotavljajo, veliko več ljudi na obali. / Foto: Marjana Ahačič

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – V teh dneh je rekordno visoka tudi temperatura Bohinjskega jezera, ki se giblje med 24 in 25 stopinjami Celzija. V Bohinju se ne spomnijo, da bi temperatura vode v jezeru v zadnjih letih presegla 25 stopinj. »Za razliko od prejšnjih let je bila letos izrazito visoka temperatura jezera izmerjena že v maju in juniju. V preteklosti se tako v tem obdobju jezero običajno še ni ogrelo do dvajset stopinj,« je pojasnila Katari-na Košnik z Občine Bohinj.

► 24. stran

Prilogi: **deželne novice**
jeseniške novice

Zgodba o Savi

► 16. stran

LIEBHERR

SVEŽA SPODBUDA ZA VAŠO DENARNICO.

Kako se lahko bolj zdravo in trajnostno prehranjujete? To vprašanje si dandanes mnogi zastavijo. Naš odgovor je: **BioFresh**. Bolje ne gre? Seveda gre. S promocijo **Cashback** sedaj poleg tega prihranite do 200€ pri IZBRANIH aparatih s funkcijo **Bio Fresh**.

Raziščite vse prednosti Liebherr aparatov. **VABLJENI, DA NAS OBIŠČETE.**

PE Kranj
Ljubljanska c. 30 | www.etis.si

ETIS

Akcija s prihrankom 100, 150 ali 200 EUR, velja za prostostoječe in vgradne kombinirane hladilnike z zamrzovalnikom s funkcijo BioFresh, od 1.6. – 31.8.2022. Vse informacije o aparatih najdete v vseh Etis-ovih poslovalnicah.

AKTUALNO

Prvi pri nas delajo z lapitecom

Družba Marmor Hotavlje je prva v Sloveniji in med prvimi v Evropi začela uporabljati lapitec – popolnoma nov material z nadpovprečno odpornostjo, ki ima lastnosti kamna in ga je izdelal človek.

3

EKONOMIJA

Brez tujih delavcev ne gre

Gospodarska zbornica je organizirala okroglo mizo o zaposlovanju tujcev, na kateri so predstavniki delodajalcev pozvali k hitrejšim in enostavnejšim postopkom pridobivanja delovnih dovoljenj.

9

GG+

Reševalci zbrali svoje zgodbe

Stodesetletnico organiziranega gorskega reševanja v Sloveniji so gorski reševalci letos zaznamovali tudi z izdajo zbornika, katerega največja vrednost so zagotovo zgodbe o reševanjih.

11

GG+

Rada imata naravoslovje in glasbo

Jernej Oblak z Gimnazije Škofja Loka in Nejc Urh z Gimnazije Kranj sta na spomladanskem roku letošnje mature zbrala vse možne točke in postala diamantna maturanta.

15

VREME

Danes in jutri bo jasno in vroče, jutri popoldne in zvečer bodo nastajale nevihte. V nedeljo bo večina sončno.

 17/34 °C
jutri: jasno in vroče

Otrokom pričarali nasmehe

Na Debelem rtiču v okviru Tuševega dobrodelnega projekta Pričarajmo nasmehe letujejo tudi otroci z Gorenjske.

ANA ŠUBIC

Kranj – V jubilejnem, 20. letu dobrodelnega projekta Pričarajmo nasmehe, ki ga prireja Tuš v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije (RKS), bo poletne počitnice na Debelem rtiču preživel petsto otrok iz socialno deprivilegiranih okolij iz vse Slovenije. Pred kratkim se je tja odpravilo tudi sedemdeset otrok z Gorenjske: 18 iz Kranja, po 14 iz Tržiča in Radovljice ter po 12 z Jesenic in iz Škofje Loke. V letovišču in zdravilišču RKS so zanje pripravili ustvarjalne delavnice, tečaje plavanja, zabavne urice ob glasbi in plesu, druženja s sovrstniki, manjkal pa ni niti izlet z ladjico, so sporočili iz Tuše.

V dvajsetih letih projekta so skupaj s partnerji in kupci počitnice omogočili skoraj 10 tisoč otrokom. Otroke za letovanje izberejo območne enote RKS v sodelovanju s centri za socialno delo in socialnimi službami na osnovnih šolah. »Vedno znova nas preseneti, koliko otrok morje pozna le s slik in kako hvaležni so za brezskrbne urice, preživete s sovrstniki. Vedno, žal, ugotovimo, da je marsikdo v vsakdanu prikrajšan tudi za okusno hrano,« je povedala Anja Marjetič iz Tuše in dodala, da lahko kupci v njihovih trgovinah z nakupom posebej označenih izdelkov še vedno pomagajo pričarati otroške nasmehe.

Milijoni za novo šestsežnico

1. stran

Kot drugi razlog pa je direktor navedel počasnost. »Za šestsežnico smo se odločili iz tehnično-ekonomskih razlogov. Ključna težava, s katero se srečuje Velika planina v poletni sezoni, je počasnost sedežnice. Štirisežnic na trgu praktično ni ali pa so celo dražje od šestsežnic, prav tako investicijo delamo za prihodnjih štirideset let. Obiskovalcev zaradi tega na planini ne bo nič več, saj je ozko grlo nihal-ka, ki na uro lahko prepelje do 300 potnikov, bodo pa imeli bistveno boljšo izkušnjo,« odgovarja na kritike tistih, ki se na Veliki planini

bojijo množičnega turizma. Poudarja tudi, da bo nova naprava okolju bolj prijazna, saj za svoje delovanje ne bo potrebovala motornega olja, tišja in tudi energetsko varčnejša. Število stebrov sedežnice, ki premaga 261 višinskih metrov, bo ostalo enako, prav tako bodo uredili tri postaje – spodnjo, srednjo na Zelenem robu in zgornjo, kjer bo tudi motor naprave. Šestsežnica bo lahko prepeljala 1410 oseb na uro. Sklep ministrstva je že pravnomočen in jih zavezuje, da gradbeno dovoljenje pridobijo do konca leta, napravo pa postavijo do konca leta 2023.

Nižje cene dizla in 95-oktanskega bencina

Kranj – V torek so se spremenile cene dizla in 95-oktanskega neosvinčenega motornega bencina na bencinskih servisih izven avtocestnega križa. V naslednjih dveh tednih, do vključno ponedeljka, 1. avgusta, bo cena znašala 1,7 evra za liter dizelskega goriva in 1,62 evra za liter 95-oktanskega neosvinčenega motornega bencina. Cene pogonskih goriv na bencinskih servisih na površinah avtocest in hitrih cest pa se še naprej oblikujejo prosto na trgu oziroma jih trgovci določajo sami.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa

Gorenjski Glas

Knjigo prejme HELENA KALAN iz Šenčurja.

Predsednika bomo volili oktobra, župane novembra

Do konca leta bomo izvolili novega predsednika republike, župane in občinske svetnike, ponekod pa tudi vaške in krajevne svetnike. Na posrednih volitvah bodo izvoljeni še novi državni svetniki.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupančič je v sredo razpisala troje volitev, ki bodo potekale še letos. Najprej, 23. oktobra, bodo volivci izbirali novega predsednika republike, slab mesec kasneje, 20. novembra, pa bodo sledile lokalne volitve. Prav tako novembra bodo potekale tudi volitve državnih svetnikov, ki pa potekajo posredno, volivcem torej ne bo treba še enkrat na volišča.

Predsedniške volitve

Prvi krog predsedniških volitev, sedmih v samostojni Sloveniji, bo potekal 23. oktobra. Če v prvem krogu nihče od kandidatov ne bo prejel večine veljavnih glasov, bo sledil drugi krog, najverjetneje 13. novembra, v katerem bodo volivci izbirali med kandidatom, ki sta v prvem krogu prejela največ glasov. Roki za volilna opravila začno teči 22. avgusta, odtlej bo torej mogoče zbirati podpise v podporo kandidatom in vlagati kandidature. Rok za vložitev kandidatur se bo sicer iztekel 28. septembra. Volilna kampanja bo uradno stekla 22. septembra.

Predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupančič je v sredo podpisala odloke o razpisu še preostalih letošnjih volitev. / Foto: Gorazd Kavčič

Lokalne volitve

Na volišča bomo znova povabljeni 20. novembra, ko bodo na vrsti lokalne volitve, na katerih bomo osmič doslej volili župane in člane občinskih svetov v 212 občinah. V občinah z ustanovljenimi ožjimi deli bodo hkrati potekale še volitve v svete krajevnih, vaških in četrtinskih skupnosti. V tistih občinah, kjer volivci novega župana oziroma županje ne bodo izvolili že v

prvem krogu, bo drugi krog županskih volitev potekal 3. decembra, volivci pa bodo izbirali med najuspešnejšima kandidatom v prvem krogu. Roki za volilna opravila sicer začnejo teči 5. septembra, ko bo že mogoče vlaganje kandidatur za župane in občinske svetnike.

Volitve v državni svet

Volitve v državni svet bodo potekale 23. in 24.

novembra, na njih bo izvoljeno 22 predstavnikov lokalnih interesov in 18 predstavnikov socialnih, gospodarskih in poklicnih interesov. Te volitve so posredne in potekajo na volilnih zborih volilnih teles, ki jih sestavljajo posebej izvoljeni predstavniki lokalnih skupnosti in interesnih organizacij – elektorji. Roki za volilna opravila začno teči 1. septembra.

V Bohinju na pomoč priskočili blejski zdravniki

Zaradi okužb s koronavirusom je v Zdravstvenem domu Bohinjska Bistrica okrnjeno delovanje ambulant. Na pomoč so priskočili zdravniki z Bleda, tako da vsak dopoldan zagotavljajo delujočo splošno ambulanto, pediatrična pa ves čas deluje nemoteno.

MARJANA AHAČIČ

Bohinjska Bistrica – Zdravstveni dom v Bohinju je pred dnevi objavil sporočilo, da je zaradi vdora covid-19 okrnjeno delovanje ambulant in nujne medicinske pomoči. To pomeni, da začasno deluje le ena splošna ambulanta, so pojasnili na Osnovnem zdravstvu Gorenjske (OZG). »V Zdravstvenem domu Bohinjska Bistrica imamo primer okužbe

s koronavirusom pri dveh od treh splošnih zdravnic, vendar smo kadrovsko zagato hitro rešili. Na pomoč

dopoldan zagotovljeno eno delujočo splošno ambulanto, pediatrična ambulanta ves čas deluje nemoteno,

Od torka naprej je za paciente v Bohinju vsak dopoldan zagotovljena ena splošna ambulanta, popoldne pa deluje tudi turistična ambulanta. Pediatrična ambulanta ves čas deluje nemoteno.

so požrtvovalno priskočili splošni zdravniki iz Zdravstvenega doma Bled. Tako imamo od torka naprej za paciente v Bohinju vsak

popoldne pa deluje tudi turistična ambulanta,« so pojasnili. Turistična ambulanta, kamor se na pomoč v primeru

bolezni ali poškodb lahko obrnejo obiskovalci Bohinja, je na isti lokaciji in deluje neokrnjeno vsak delovnik od 15. do 20. ure, tu so angažirani zdravniki iz drugih zdravstvenih domov v sistemu Osnovnega zdravstva Gorenjske, so še razložili. »V primeru, da bo potrebno 'pokrivanje' v naslednjem tednu, se bodo v reševanje kadrovske zagate poleg Zdravstvenega doma Bled, kamor organizacijsko spada Zdravstveni dom Bohinjska Bistrica, vključili zdravniki iz drugih gorenjskih zdravstvenih domov,« še dodajajo v Osnovnem zdravstvu Gorenjske in poudarjajo, da aktualne razmere v Bohinju potrjujejo pravilnost odločitve vodstva OZG o ponovni obvezni uvedbi zaščitnih mask tako za zaposlene kot za paciente v vseh gorenjskih zdravstvenih domovih, kar zaradi strmega porasta okužb velja od ponedeljka.

Jeseniški zdravniki v stiski: kam s pacienti

V Splošni bolnišnici Jesenice opozarjajo na hudo prostorsko in kadrovsko stisko. V celoti ali vsaj delno so zaprti kar štirje oddelki: za zdravstveno nego, kardiološki oddelek, en oddelek pediatrije in občasno ortopedski oddelek.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – »Smo v obdobju zelo težke, skrb vzbujajoče situacije. Zdravniki vsakodnevno doživljajo hudo stisko, ko ne vedo, kam bi lahko namestili paciente.« Tak dramatičen poziv so pred dnevi poslali iz Splošne bolnišnice Jesenice, kjer se soočajo s hudo prostorsko in kadrovsko stisko. Zaradi pomanjkanja kadra zlasti v zdravstveni negi so ta čas kar štirje oddelki v celoti ali delno zaprti.

»Nenehno opozarjamo na veliko pomanjkanje zaposlenih, še posebno zaposlenih v zdravstveni negi, kar se je v času epidemije še poslabšalo.«

»Zaprto je oddelek za zdravstveno nego, kardiološki oddelek, eden od oddelkov pediatrije, občasno ortopedski oddelek,« je povedala Maja Valjavec iz bolnišnice.

Zlasti veliki so pritiski internističnih pacientov, je opozorila, saj jim je po

Kar štirje oddelki so v celoti ali deloma zaprti. / Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

Ob tem v bolnišnici tudi opozarjajo, da zaradi pomanjkanja kadra in prostorske stiske v primeru povečanih potreb po hospitalizacijah pacientov s koronavirusom ne bodo mogli odpreti posebnega oddelka, namenjenega zdravljenju covidnih bolnikov.

zaprtju kardiološkega oddelka ostalo 53 postelj, ki ne zadostujejo vsem potrebam.

»Zavedati se je treba, da so v bolnišnici hospitalizirani pacienti, ki to resnično

potrebujejo, poleg tega pa so postelje zasedene tudi s pacienti, ki potrebujejo veliko nege in oskrbe, domovi za starostnike in druge negovalne ustanove pa

nastanitve prav tako ne omogočijo zaradi prostorskih in kadrovske težave.«

Kot pravijo, se zavedajo, da niso edina bolnišnica, ki se srečuje s omenjenimi težavami. Poudarjajo pa, da so edina splošna bolnišnica, ki že dalj časa opozarja, da ne zmore odgovoriti na potrebe prebivalcev regije; ob tem pa se je v tem obdobju povečalo še število intervencij zaradi turizma.

Prvi pri nas delajo z lapitecom

Družba Marmor Hotavlje je prva v Sloveniji in med prvimi v Evropi začela uporabljati lapitec – popolnoma nov material z nadpovprečno odpornostjo, ki ima lastnosti kamna in ga je izdelal človek.

MATEJA RANT

Hotavlje – Lapitec je proizvedena kamnina iz popolnoma naravnih materialov, brez umetnih veziv, lepil ali smol, z zelo zahtevnimi procesi izdelave, so pojasnili v Marmorju Hotavlje in dodali, da je zaradi tega trajnosten in okolju prijazen. »Gre za material, ki je naraven in se lahko popolnoma reciklira.« Tudi po otipu je kot naraven kamen, le da ga je izdelal človek, in ne narava. Primeren je tako za izdelavo pultov, miz in stopnic kot tudi oblog bazenov in fasad, so še poudarili.

»Njegov videz je specifičen, originalen in ne kopira nobene druge kamnine ter kot tak ne predstavlja cenekega nadomestka za naravne kamne,« je pojasnil vodja razvoja novih izdelkov in trgov v podjetju Marmor

V družbi Marmor Hotavlje so kot prvi v Sloveniji in med prvimi v Evropi začeli uporabljati nov material lapitec.

/ Foto: Arhiv Podjetja

Hotavlje Sandi Čeferin in dodal, da nov material sestavljajo naravni minerali, ki so po posebnih postopkih segreti in stisnjeni v plošče. Je nadpovprečno odporen proti vremenskim, tehničnim

in drugim vplivom, kot so na primer morska sol in agresivne kemijske spojine. »Zato je tudi primernejši od ostalih materialov za zunanjo uporabo.« Njegova prednost je tudi ta, so še razložili

v Marmorju Hotavlje, da je tekstura celotnega materiala enotna po vsej debelini, kar pomeni, da barva ni le površinska, kot je to pri keramiki in večini ostalih rešitev. »Nov material je alternativna rešitev na trgu, s svojimi lastnostmi in videzom pa odpira tudi popolnoma nove in drugačne možnosti uporabe pri arhitekturi stanovanjskih hiš, hotelov, pohištva, jaht in ladijskega programa.« Proizvajajo ga samo v eni tovarni na svetu, in sicer v Lapitecu v Italiji, ki deluje pod okriljem podjetja Breton.

V Marmorju Hotavlje pa ne le med prvimi uporabljajo ta material, ampak sodelujejo tudi pri njegovem nadaljnjem razvoju. »Pod evropskim okriljem bo na trgu registriran kot popolnoma nov material, ki je izdelan po pravnem postopku sintranja,« so še dodali v podjetju.

k

KOMENTAR
MAŠA LIKOSAR

Vročinski val

Vročinski val, ki se širi po Evropi, je zajel tudi Slovenijo. V teh dneh se v več nižinskih delih države srečujemo z veliko toplotno obremenitvijo, temperature so se ponekod dvignile tudi do 37 stopinj Celzija. Dejstvo je, da poletja tudi zaradi podnebnih sprememb postajajo vsako leto bolj vroča, na kar se bomo morali verjetno navaditi in prilagoditi svoje življenjske navade.

Kot pojasnjujejo na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje, vročina najbolj prizadene starejše in otroke ter nekatere bolnike, kot so denimo bolniki s srčno-žilnimi bolehnji in obolenji dihal, z duševnimi motnjami, diabetiki in nepokretni. V napotkih prebivalcem ob vročinskih valovih opozarjajo, da lahko dolgotrajnejša izpostavljenost visokim temperaturam povzroči kožne izpuščaje, vročinske krče, izčrpanost, omedlevico in tudi vročinsko kap. Vročina obenem pospešuje utrujenost, vpliva na popuščanje koncentracije in zmožnost hitrega odzivanja. Dlje ko traja vročinski val, težje prenašamo njegove negativne učinke.

Ob tem poudarjajo, da težave, ki lahko nastanejo zaradi vročine, preprečimo tako, da zmanjšamo obremenitev telesa s toploto. Ob najhujši vročini, ko ima sonce največjo moč, torej med 10. in 17. svetujejo, da se umaknemo v senco ali hladnejše prostore, ki jih zračimo ponoči,

zgodaj zjutraj in zvečer. Segrevanje prostorov čez dan preprečimo z zastiranjem oken in ustreznim hlajenjem s klimatsko napravo. Priporočeno je uživanje lahke hrane v manjših obrokih in pitje veliko tekočine, vsaj dva litra dnevno, zlasti vode ali nesladkanih napitkov. Fizično aktivnost na prostem je smiselno omejiti na jutranje in pozne večerne ure, v času najhujše vročine pa se izogibajmo povečanim fizičnim naporom. Uporabljajmo lahka in zračna oblačila svetlih barv iz bombaža ali lanu, zaščitimo se s sončnimi očali, pokrivalom in z zaščitno kremo zaščitnim faktorjem najmanj 30. Po ohlaiditev se lahko zatečemo tudi do bližnjega naravnega kopališča ali bazena, doma pa se lahko oprhamo s hladno vodo.

V vročih dneh ne smemo pozabiti tudi na hišne ljubljence in domače živali, ki so prav tako občutljive za pretirano visoke temperature, zato je pomembno, da jim zagotovimo dovolj pitne vode in senco. Še posebej pazimo, da nikoli ne puščamo nikogar, ne ljudi ne živali, v zaprtem parkiranem avtomobilu. Ob dolgotrajnem vročem in suhem vremenu so tudi rastline lahko v vročinskem in sušnem stresu, v tem času pa se običajno poveča tudi požarna ogroženost naravnega okolja, zato dosledno upoštevajmo predpisane ukrepe, ki so uvedeni, da bi se izognili naravnim nesrečam.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urša Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senoženik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino, Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sredo od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,00 EUR, petek 2,20 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Blejsko poletje na promenadi

MAŠA LIKOSAR

Bled – Na Bledu med 22. julijem in 7. avgustom pripravljajo sklop dogodkov, ki so ga poimenovali Blejsko poletje na Jezerski promenadi. Kot so pojasnili v Javnem zavodu Turizem Bled, ki je organizator dogodkov, je letos posebno leto, saj zaznamujejo šestdeset let slovenske popevke, ki se je leta 1962

Jutri, v soboto, bodo na gladini Blejskega jezera ponovno zagorele lučke.

začela ravno na Bledu, prva zmagovalna pesem pa je bila Mandolina v izvedbi Staneta Mancinija. Jubilej bodo počastili s tritedenskim dogajanjem pod Festivalno dvorano, kjer bodo med drugim nastopili trije festivalski orkestri, in sicer v petek, 22. julija, Policijski orkester z Aniko Horvat, v soboto, 23. julija, Big band Bled z Alenko Godec, Ivo Stanič in Otom Pestnerjem ter v nedeljo, 31. julija, Jazz Punt Big Band

Tolmin z gosti, ki se bodo poklonili Mojmirju Sepetu. Oder bo letos stal tik pod Festivalno dvorano, ki bo rezervno prizorišče v primeru dežja, tako da koncertov ne bodo odpovedovali.

V soboto, 23. julija, bodo na gladini Blejskega jezera ponovno zagorele lučke, ki jih domačin Andrej Vidic že petdeset let pripravlja iz jajčnih lupin. Letos jih bo 15.000, lupine zanje pa so prispevali v družbi Conditus, kjer izdelujejo blejsko »kremšnito«.

V času Blejskega poletja na Jezerski promenadi bo vsak dan sejem domače in umetnostne obrti ter kulinarčna ponudba, ob 20. uri bodo sledili koncerti priznanih glasbenikov, kot so Primož Grašič kvartet z Nuško Drašček, Manca Špik, Bled jazz selection s Kristino Oberžan, Samuel Lucas, Godba Gorje, RojoTango orkestra, Društvo mrtvih pesnikov in Rok 'n' band. V soboto, 6. avgusta, si bo moč ogledati tudi koncertno izvedbo opere Carmen.

Svečanost ob osemdeseti obletnici požiga

Kokra – Občinska organizacija borcev za vrednote NOB Preddvor vabi jutri, 23. julija, ob 11. uri v Kokro na spominsko svečanost ob osemdeseti obletnici požiga v vasi. Svečanost bo pred spomenikom ob cesti Preddvor–Jezersko. Pripravili so tudi kratek kulturni program.

Slovesnost ob osemdeseti obletnici tragedije v Bistrici

Bistrica – Občina Naklo vabi v soboto, 23. julija, ob 19. uri v spominski park na Bistriškem klancu na spominsko slovesnost ob osemdeseti obletnici tragedije v Bistrici. Slavnostni govornik bo predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Na vhodu v dolino Vrata že postavljen števec vozil

Zaradi izjemnega pritiska prometa na dolino Vrata občina in država uvajata ukrepe za umiritev prometne situacije v tej priljubljeni turistični točki in planinskem izhodišču.

MARJANA AHAČIČ

Mojstrana – Potem ko so v začetku letošnjega poletja vendarle asfaltirali cesto v dolino Vrata, se je pritisk na že sicer izjemno obremenjeno izletniško destinacijo in planinsko izhodišče še povečal.

Na Turizmu Kranjska Gora so zato v začetku meseca celo zagrozili, da bodo sredi junija ukinili avtobusni prevoz, ki ga je s finančno pomočjo Triglavskega narodnega parka na relaciji Mojstrana–Vrata uvedla občina, če država ne bo uvedla obljubljenega prometnega režima z omejitvijo prometa.

Prepoved parkiranja in štetje prometa

Direkcija RS za infrastrukturo je tako že postavila table za prepoved parkiranja na bankini v dolžini 7,5 kilometra in postavila signalizacijo o zasedenosti parkirišč.

»Mi pa smo okrepili redarsko službo in na najbolj kritične točke postavili dva radarja, ki preprečujeta ljudem, da bi puščali avtomobile na cestišču,« je povedal Blaž Veber, direktor Turizma Kranjska Gora.

»Tako nam je sedaj kljub navalu in visoki sezoni uspelo zagotoviti pretočnost celo ob koncih tedna in tudi avtobus je lahko skoraj

Prikazovalnik števila vozil in dva jasna znaka, da parkiranje ob cesti v dolino Vrata ni dovoljeno. / Foto: Gorazd Kavčič

nemoteno vozil, saj ni bilo dolgotrajnih prometnih zamaškov.«

Usmerjajo na javni prevoz

Zadovoljen je tudi s samo uporabo javnega prevoza, ki so ga vzpostavili 1. julija. Na avtobusu, ki iz Mojstrane v dolino Vrata vozi vsako uro, od tega petka dalje pa bo vozil vsake pol ure, je vsako vožnjo v povprečju med 20 in 25 ljudi. Izkazalo se je, da avtobus v kombinaciji s turističnim avtobusom po Zgornjesavski dolini dobro služi tudi tistim, ki v Kranjsko Goro pridejo brez lastnega vozila.

Poostren nadzor policije

Na direkciji za infrastrukturo so pojasnili, da je izvedba lani začetega projekta protiprašne zaščite doline Vrata v zaključni fazi. Po že opravljenem asfaltiranju in drugih delih je treba izvesti le še montažo odbojnih ograj na nekaterih odsekih ceste. Ob tem so Policijsko postajo Kranjska Gora zaprosili za poostren nadzor in ukrepanje proti kršiteljem, ki s parkiranjem na vozišču in bankini ovirajo promet ter povzročajo zastoje.

V Mojstrani sta tako že postavljena digitalna

prikazovalnika zasedenosti parkirišč, ki podatke črpata iz avtomatskega števca prometa. Ko je kapaciteta parkirišč dosežena, se na digitalnih prikazovalnikih izpiše sporočilo, ki obiskovalce usmerja na uporabo javnega prevoza, ki ga organizira Občina Kranjska Gora.

Na direkciji menijo, da bodo ti ukrepi, seveda ob nadzoru pristojnih služb, zagotavljali ustrezno pretočnost ceste in urejen mirujoči promet. Ob tem pa še navajajo, da nimajo zakonske podlage, da bi iz razlogov varstva narave lahko omejili promet.

V Tržiču obnovili več vozišč

MAŠA LIKOSAR

Tržič – V minulih mesecih so v občini Tržič obnovili številna vozišča in tako poskrbeli za še večjo varnost v prometu. Že lani so obnovili prvi del odseka proti deponiji Kovor, letos pa preplastili še odsek od križišča Hudo do deponije Kovor. Junija so obnovili še 250 metrov dolg odsek vozišča Balos–Blejska cesta, uredili so odvodnjavanje in postavili prometno opremo. Prejšnji mesec je tržiška občina v sodelovanju s krajani zaselka Za farovžem

sofinancirala tudi del stroškov asfaltiranja v dolžini 140 metrov in ureditve odvodnjavanja vozišča. Ta mesec poteka sanacija usada vozišča na Kranjski cesti. Trenutno mimo gradbišča poteka izmenični promet, predviden zaključek del je do konca meseca. Izvedena je bila še sanacija asfalta vozišča pod Košuto–Geben v dolžini tristo metrov. Na delih, kjer so bile poškodbe vozišča velike, so se izvedle globinske sanacije konstrukcije. Na novem delu je urejeno tudi površinsko odvodnjavanje.

Na Veliki planini postavili še en defibrilator

Velika planina – Družba Velika planina je pri gostilni Zeleni rob postavila nov defibrilator oz. AED-napravo, namenjeno oživljanju. To je že tretji AED na Veliki planini, saj ga lahko najdemo tudi na zgornji postaji nihalne pri okrepčevalnici Skodla ter v Domžalskem domu na Mali planini.

Strniščni dosevki Agrosaati

Za povečanje rodovitnosti tal, pridelavo krme in varovanje okolja

MNOGOCVETNA
LJULJKA

Hunter
Najboljši pridelek
in kakovost za
govedo

LGAN
KORUZA

LG Emeleen
(FAO 200)
Najzgodnejša LGAN
koruza za silažo

NEPREZIMNA
MEŠANICA

Agrosaati 11 VITA
Nova neprezimna
mešanica za živa
njivska tla

MEŠANICE Z
MNOGOCVETNO
LJULJKO

**Agrosaati 4
Agrosaati 6
Agrosaati 4 PLUS**
Energija in surove
beljakovine za
govedorejce

PREZIMNI
IN NEPREZIMNI
DOSEVKI

**Inkarnatka,
krmna ogrščica,
bela gorjušica,
oljna redkev,
meliorativna redkev,
facelija,
abesinska gizotija,
mnogocvetna
ljuljka, ...**

Zelenico izpodrinile kocke

Čeprav preureditvenih del v Parku La Ciotat v Kranju še niso končali, pa se med Kranjčani že širi nezadovoljstvo nad novo podobo parka.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Po družbenem omrežju so ta teden zao-krožile fotografije kranjskega parka La Ciotat, ki ga ravnokar preurejajo. Odzivi na novo podobo parka pa so vse prej kot pozitivni.

Poročali smo že, da bodo v okviru prenove parka spremenili potek sprehajalnih poti, postavili bodo tudi devetdeset metrov betonskih zidcev s približno šestdeset metri klopi v dveh nivojih, površino pred klopmi pa tlakovali z granitnimi kockami. Zgradili bodo tudi vodovodni priključek za pitnik. Vrednost projekta prenove je 96 tisoč evrov, rok za izvedbo del pa je bila sredina julija, a so se ta očitno zavlekla.

Nekateri Kranjčani pa z novo podobo niso zadovoljni, predvsem jih žalosti, da bodo granitne kocke in beton zamenjali zelenico. »Ko zelenice okamenijo. Hvala, Mestna občina Kranj, za še

Na Mestni občini Kranj zagotavljajo, da zaradi prenove parka ni bilo in ne bo odstranjeno nobeno drevo. / Foto: Gorazd Kavčič

eno zelenico manj«, »Še ena v nizu zgrešenega kranjskega urbanizma, strašno!« in »Tole je pa popolnoma nepotrebno in namesto da bi naredili obratno in zasadili drevesa, bodo 'posadili' še več betona,« se glasi samo nekaj komentarjev razočaranih Kranjčanov.

Z Mestne občine Kranj so odgovorili, da med prenovo parka ni bilo in ne bo odstranjeno nobeno drevo. »Park bomo še dodatno ozelenili. Po mnenju stroke za hortikulturo tega ne bomo opravljali v poletni suši, temveč jeseni,« so pojasnili. Ob tem so poudarili,

da je bil projekt ureditve parka La Ciotat uvrščen v proračun za leto 2022, ki so ga novembra lani potrdili kranjski mestni svetniki. Kot so še dodali, bodo v parku še letos postavili dva nova doprsna kipa Prešernovih mednarodnih literarnih sodobnikov.

Saniran oporni zid pod cerkvijo

MARJANA AHAČIČ

Kropa – Sanacija opornega zidu pod cerkvijo sv. Lenarta v Kropi je zaključena. Zahtevna dela z izvedbo pilotiranja in sidranja strme

brežine ter obnovo ceste v vrednosti 197 tisoč evrov so bila potrebna zaradi plaziranja brežine, so pojasnili na radovljjski občinski upravi. Sanacijo je financirala Občina Radovljica.

Zahtevna sanacija opornega zidu pri cerkvi sv. Lenarta v Kropi je zaključena.

Zapora železniškega podvoza proti Slamnikom

Bohinjska Bela – Železniški podvoz na Bohinjski Beli, ki vodi proti Slamnikom in zaradi dimenzij ne omogoča prehajanja večjih vozil, bo v sklopu projekta Ureditve dostopnih poti do planin Agrarne skupnosti Bohinjska Bela in ob sofinanciranju na podlagi potrjenega Akcijskega načrta Triglavskega narodnega parka saniran. Zaradi del bo zaprt predvidoma od 25. julija do 25. avgusta. Obvoz bo urejen skozi Veliko Zako, kjer je sicer promet do konca avgusta omejen, zato bodo stanovalci dobili ustrezne dovolilnice za prehod.

Korak k ureditvi središča

Podžupan Občine Žiri Jože Stanonik in direktor podjetja Misel Iztok N. Čančula sta pred dnevi podpisala pogodbo za izdelavo projektne dokumentacije za ureditev območja središča Žirov.

MATEJA RANT

Žiri – Pogodbena vrednost del, ki obsegajo izdelavo projektne dokumentacije in projektantski nadzor ob izvedbi gradnje pri ureditvi območja središča Žirov, je dobrih 160 tisoč evrov, so pojasnili na občini. Podjetje Misel s podizvajalcem PNG Ljubljana so izbrali v ponovljenem postopku javnega razpisa, saj na razpis, ki so ga objavili v aprilu, niso prejeli nobene dopustne ponudbe.

Rok za izdelavo projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in projekta za izvedbo je po pogodbi eno leto. »Obsegala bo vse potrebne študije, načrte in elaborate za ureditev centra Žirov,« so navedli na občini. V sklopu tega je predvidena ureditev parkirišča, parka in sprehajalne poti ob potoku Račeva ter obvodne ureditve; postavitve objekta pokrite tržnice z navezavo na Zadrudni dom in ureditev trga pred vhodom v kulturno dvorano;

ureditev Trga svobode pred Zadrudnim domom; ureditev parterja pred poslovno-stanovanjskim centrom Pr Matic; prometna ureditev obravnavanega območja – vključno z odsekom regionalne ceste – in mirujočega prometa ter komunalna

Ureditve središča Žirov so občani kot prednostno nalogo navedli tudi v Viziji in strategiji razvoja občine Žiri iz leta 2015.

ureditev obravnavanega območja – meteorna in fekalna kanalizacija, vodovod, telekomunikacijski in električni vodi, javna razsvetljava ...

Ureditve središča Žirov so kot prednostno nalogo navedli tudi v Viziji in strategiji razvoja občine Žiri iz leta 2015. »To pomeni, da se občani zavedajo težav in pomanjkljivosti tega prostora in si želijo njegove čim hitrejše ureditve,« so poudarili na občini. Na tem prostoru bodo po novem dobili nov večnamenski objekt za tržnico, kulturne in druge dejavnosti ter urejene osrednje javne površine.

Začeli bodo pripravljati projektno dokumentacijo za ureditev območja središča Žirov. / Foto: Tanja Mlinar

Poletje v Radovljici • avgust v Grajskem parku •

ponedeljek, 1. avgust, ob 20.00

OPERA CARMEN (Georges Bizet)
koncertna izvedba opere
z učenci poletne šole
maestra Georga Pehlivaniana

torek, 2. avgust, ob 20.00

NI DA NI
Klemen Slakonja & Small band
glasbeni večer, poln znanih melodij
in iskrivega humerja

sreda, 3. avgust, ob 21.00

poletni kino Radolca
ENA ZA REKO: ZGODBA SAVE
dokumentarni film Roka Rozmana
in Rožleta Bregarja

Predprodaja vstopnic za 1. in 2. 8.: na www.radolca.si ali v **TIC Radovljica**. Na dan dogodka bodo vstopnice naprodaj tudi na prizorišču. Na filmsko projekcijo, 3. 8., bo vstop brezplačen.

Radol'ca
pristno sladka

Novo reševalno vozilo v Škofji Loki

Opremljeno je tudi z električnim kardio stolom za transport pacientov iz višje ležečih stanovanj.

SIMON ŠUBIC

Škofja Loka – V Zdravstvenem domu Škofja Loka so v ponedeljek prevzeli novo reševalno vozilo, ki bo nadomestilo dvanajst let staro vozilo, s katerim so prevozili že petsto tisoč kilometrov. Novo vozilo bo v prvi vrsti namenjeno nenujnim in sanitetnim prevozom pacientov, torej prevozom nepokretnih pacientov in tistih, ki nimajo lastnega prevoza, na rehabilitacije, zdravlje-

Novo reševalno vozilo bo nadomestilo dvanajst let starega s prevoženimi pol milijona kilometri. / Foto: Gorazd Kavčič

nja in preglede, zato bo večinoma delovalo od ponedeljka do petka, je povedal Uroš Miholič, vodja zdravstvene nege v nujni medicinski pomoči Škofja Loka. Nakup vozila je financiral

Zdravstveni dom Škofja Loka iz lastnih sredstev, vrednost nakupa pa je bila 165 tisoč evrov.

Posebnost novega vozila je, da je opremljeno z električnim kardio stolom za transport pacientov iz višje ležečih stanovanj, predvsem iz stanovanjskih blokov brez dvigala. Stol se namreč samostojno pelje navzgor in navzdol po stopnišču, kar olajša delo reševalcem in je tudi udobneje za paciente, je razložil Miholič. Novo re-

ševalno vozilo je opremljeno tudi z navozno rampo. »Vozilo je opremljeno po najnovjših standardih za reševalna vozila in je prvo tovrstno v Zdravstvenem domu Škofja Loka,« je še povedal Miholič.

Uresničila se ji je želja

Julija je častitljivih sto let praznovala Ana Polajnar, rojena v Kokri. Od leta 2020 biva v Domu starejših občanov Preddvor, kjer so ji pripravili prijetno praznovanje.

MAŠA LIKOSAR

Preddvor – Ana Polajnar, za sorodnike in znance Ančka ali Anica, je bila rojena 16. julija 1922 v Kokri, kjer je živel do svojega 17. leta. Že v rosnih letih je morala prijeti za delo. Najprej je pri sosednjih kmetih pasla živino, kasneje je morala opravljati še težja dela na bolj oddaljenih kmetijah, kjer je ostajala po ves teden in prihajala domov k mami le za konec tedna. Leta 1939, ko Anica ni bila stara niti 17 let, ji je zaradi hude in neozdravljive bolezni umrla mama. Po njeni smrti je odšla iz Kokre, kamor se ni več vrnila. Od tedaj je služila pri različnih kmetih v Tupaličah, Mačah in v Dvorjeh pri Cerkljah. Še pred drugo svetovno vojno je kot gospodinjska pomočnica delala tudi na gradu Turn in na tedanjo gospodarico ohranila lepe spomine.

Kuharica na Krvavcu in v Fiesi

Po drugi svetovni vojni se je na priporočilo znanke znašla na delu v kuhinji v Kranju. Čeprav s kuhanjem ni imela nobenih izkušenj, je bila vajena trdega dela, zato ji je s prirojeno vztrajnostjo in delavnostjo uspelo. Naredila je kuharsko šolo in bila kot kuharica skoraj trideset let zaposlena v podjetju SCT. Delala je na terenu,

Ana Polajnar je 16. julija praznovala sto let. / Foto: Gorazd Kavčič

na različnih koncih tedanje Jugoslavije, največ v Dalmaciji in slovenski Istri. Upokojila se je leta 1974, stara 52 let, a si je tudi po tem našla

začetku leta 2020. Vsi stanovalci bloka v Ljubljani jo dobro poznajo kot delavno ter pošteno stanovalko. Nekoč je na stopnicah svojega blo-

Marsikdo ji ne bi pripisal toliko let, še zlasti ker nima niti enega sivega lasu.

različna dela. Bila kuharica na Krvavcu in v počitniškem domu v Fiesi, pazila je tudi otroke v bloku.

S prihranki si je leta 1968 ustvarila dom v Ljubljani, kamor je v času zaposlitve prihajala občasno, po upokojitvi pa je tam stalno živel skoraj petdeset let, do odhoda v dom starejših občanov Preddvor v

ka našla kuverto z večjo vsoto denarja in ga brez obotavljanja vrnila lastnici, bodoči nevesti, ki je imela denar pripravljen za poroko.

Njeno srce ostalo v Kokri

Ana Polajnar je večkrat omenila, da bi rada dočakala sto let. Zadnje čase je vsakič na obisku vprašala, koliko ji

še manjka do sto. Ta želja se ji je uresničila. Na njen stoti rojstni dan so se njene častitljive obletnice z njo veselili sorodniki in znanci, pred kratkim sta ji voščila ter jo obdarila tudi preddvorski župan Rok Roblek in direktorica doma Lidija Kos.

Čeprav je toliko let živel v Ljubljani, je njeno srce za vedno živelo in ostalo v rodni Kokri. Še danes večkrat obuja spomine ter sprašuje po tamkajšnjih domačijah in ljudeh. Kljub temu da je imela težko življenje, je ostala vitalna, le noge ji ne služijo več. Marsikdo ji ne bi pripisal toliko let, še zlasti ker nima niti enega sivega lasu.

Gradbeno dovoljenje za zadrževalnik nad Železniki

Direkcija RS za vode je pridobila gradbeno dovoljenje za zadrževalnik vode na Selški Sori, ki ga nameravajo zgraditi pod Sušo.

ANA ŠUBIC

Železniki – Direkcija RS za vode (DRSV), ki izvaja projekt izboljšanja poplavne varnosti Železnikov, je ta teden prejela gradbeno dovoljenje za drugo fazo protipoplavne ureditve Selške Sore, ki zajemo gradnjo visokovodnega zadrževalnika pod Sušo. »Gradnja prve faze poteka intenzivno, glede na pridobljeno gradbeno dovoljenje za drugo fazo pa bomo lahko sedaj povečali tudi intenzivnost del na tej fazi,« so napovedali.

Druga faza projekta je vredna dobrih 17 milijonov evrov. Zgradili bodo zadrževalnik z dvajset metrov visoko nasuto zemeljsko pregrado, ki bo lahko zadržala milijon kubičnih metrov vode, poleg tega pa bodo preložili in uredili še dobrih 900

metrov regionalne ceste, zgradili most čez pregrado ter uredili kilometer struge. Za projektiranje in gradnjo zadrževalnika je DRSV pred dobrim letom podpisal pogodbo s konzorcijem idrijskega podjetja Kolektor Koling.

Župan zadovoljen

Župan Železnikov Anton Luznar je bil zelo vesel, da je prišlo še do izdaje gradbenega dovoljenja za zadrževalnik in da bodo lahko pospešili dela na tem območju, kjer so doslej že potekala vzdrževalna dela v javno korist.

Zadovoljen je tudi s potekom prve faze projekta poplavne varnosti Železnikov. »Urejanje prvega odseka Selške Sore od Alpe-sovega jezua do Domela bodo počasi končali, vse bolj

intenzivno pa delajo tudi na drugem odseku od Dome-la do kulturnega doma, kjer Občina vzporedno gradi kanalizacijo. Lotili so se tudi že del na območju Dolenčevega jezua na Jesenovcu,« je po-

Skupna vrednost projekta poplavne varnosti Železnikov je dobrih 34 milijonov evrov.

jasnil in dodal, da se zaključujejo tudi dela na pritokih Dašnica in Prednja Smoleva. »Dela so začeli na vodu-toku Češnjica, na kateri urejajo spodnji odsek od mostu čez regionalno cesto do industrijske cone.«

Tudi evropska sredstva

Župan upa, da bo čim prej prišlo tudi razrešitve

Gradnja protipoplavnih ukrepov na Selški Sori v Železnikih / Foto: Ana Šubic

upravnega spora za zadnji odsek ureditve Selške Sore od Dermotovega jezua do Dolenčevega jezua, kjer name-rava direkcija za infrastrukturo zgraditi še obvoznico, in da bo gradbeno dovoljenje čim prej pravnomočno.

»Na splošno pa gradnja dobro poteka in, kot kaže, bodo evropska sredstva porabljena do konca prihodnjega leta, ko se izteče rok za črpanje, zadnja dela pa bodo verjetno končali leta 2024,« je povedal župan.

Skupna vrednost projekta poplavne varnosti Železnikov je dobrih 34 milijonov evrov, pri čemer je odobrenih 18 milijonov evrov evropskih sredstev, preostalo pa bo zagotovila država.

Študentska ekipa v Pogačnikovem domu

Kako smo Pogačnikov dom pripravile na novo poletno sezono.

NEŽA MARKELJ

Naša četica premaguje zadnje ovinke široke mulatjere, ki se vije iz doline Zadnjica. Manca, ki je letos tudi oskrbnica Pogačnikovega doma, bo na podih užila že svojo četrto sezono, Hana bo tam drugič, jaz pa sem se jima v pomoč ponudila zadnji hip, ko je eno izmed deklet »pohecala« dolga junij-ska matura. Kljub vročim poletnim dnevom nam lase mršijo hladni piši vetra, ki zbistrijo zaspane misli in izbrišejo spomin na soparne in nevzdržne popoldneve v Ljubljani. Pogovor počasi zamira, saj se oči raje občudujoče ozirajo v skalnate vršace in

mogočne stene, ki objemajo dolino. Visoko nad nami pa se na robu travnate planote svetlika siva koča in prav nič ne sluti, da jo bodo že čez nekaj dni iz miru vrgli prvi zag-nani pohodniki.

Dolgi seznama in trdo delo

Pred odprtjem je bilo treba postoriti tisoč in eno reč – od vrha do tal pomiti kuhinjo, pospraviti shrambo in jo napolniti z novimi zalogami kislega zelja, fižola in sladkih namazov, moke, polente in drugih dobrot, ki sta jih Franci in Tinček od zgodnjega jutra pa vse do poznega popoldneva z žičnico tovorila do koče. V

omare smo zlagale sveže rjuhe in posteljnino, pomi-vale posodo, urejale jedilnico, zvečer pa izmučene popadale v postelje in spale vse do prvih sončnih žarkov, ki so pokukali izza mogočnega Stenarja.

Še pred zajtrkom na Gamsovec

Začetniško veselje me je vsak dan gnalo, da sem vstala prva in se še pred zajtrkom vzpela na Bovški Gamsovec, kjer sem v objektiv ločila kozoroge in svizce, ki so nevajeni nove družbe hiteli v zavetja svojih lukenj. V kočo sem se vrnila ravno v trenutku, ko je Manca v skodelice točila vročo

kavo in pisala seznam opravil, ki nas čakajo. Zdi se, da smo same prevzele ustaljeni ritem, ko smo se zjutraj posedle na leseno klop pred kočo, spile čaj ali kavo,

Pogačnikov dom je svoja vrata prvič odprl 7. oktobra 1948 in tako planincem že 74 let nudi zavetišče in odlično izhodišče za raziskovanje okoliških vršacev.

dopoldneve preživele ob čiščenju doma, pozno popoldan pojedle kosilo in se zvečer razvajale s palačinkami, pico iz krušne peči ali kriškimi sendviči.

Kriške dobrote

Kaj bomo pa danes kuhale? Zdi se, da gorski zrak zla-kotni še tako neješčega človeka, zato je bilo omenjeno vprašanje na mestu na petkovo jutro, ko smo čiščenje zamenjale s kuhanjem in že navsezgodaj zjutraj zakurile v starem štedilniku. Nanj smo pristavile vrč za kavo in sladek čaj ter si razdelile delo. Manca se je lotila jote, Hana kuhanja pudinov in peke biskvita za pijano nevesto, jaz sem zamesila kruh, ki je skupaj z drugimi kriškimi dobrotami za kosilo nasitil naše prve goste.

Pogačnikov dom, ki sameva na spodnjem robu visokogorske kraške planote / Foto: Neža Markelj

Študentska ekipa, ki trenutno skrbi za lačne planince

/ Foto: Neža Markelj

Kriški dvojec: pijana nevesta in čudovit pogled na dolino Trenta / Foto: Neža Markelj

Planike na travnatih pobočjih pod kočo

/ Foto: Neža Markelj

Mamo smo zgubili, 2. del

JANEZ KUNŠIČ

Leta so tekla in z leti sem odrasčal. Ker sem bil najstarejši od otrok in mi je to uga-jalo, sem se počutil kar velik, čeprav sem komaj krilcu odrasel. Prvo leto sem hodil v šolo. Tudi ministriral sem že, vendar so mi latinske molitvice delale veliko težav. Tisto leto sem dobil še tretjega bratca. Spominjam se, kako je ležal v zibelki ob mamini postelji. Kadar mi je mama dovolila, sem tudi sam pozibal malo zibelko, vendar ne preveč, da se ne bi mali jurček prevrnil na tla. Že po nekaj dneh je mama vstala in začela v vsakdanjem delom. To pa je bilo usodno zanje in za nas. Telo, potrebno počitka, ni bilo kos napor-nemu delu. Mama je morala spet v posteljo. Nekajkrat je prišel zdravnik, ki pa ji ni mogel več pomagati. Iz dneva v dan je bila slabša. Želela nas je imeti ob sebi in ob tem je božala naše kuštrave glavi-ce. Okna v sobi so bila zastrta

in skoro strah me je bilo mra-ka in tišine. Potem je nekega dne prišel duhovnik. Vsi smo bili zbrani, ko smo pred hišo zaslišali zvonček. »Mir bodi tej hiši in vsem, ki v njej prebivajo«. Tako je pozdravil, ko je vstopil v hišo. Vsi smo ostali v veži in glasno molili rožni venec. Samo duhovnik je vstopil v hišo k mamini postelji. Otroci te-daj pač tega nismo mogli razumeti. Kmalu pa so se odprla vrata in vsi smo vstopili. Na mizi je stal križ, ob njem dve goreči sveči. Mami je duhovnik podelil sveto obhajilo. Potem je spet zavladal tisti prečudni mir in tihota. Oče nas je še enkrat vse popeljal k mamini postelji. Kaj sta govorila, ne vem, saj tudi nisem mogel razumeti. Nikoli pa nisem in ne bom po-zabil njenih, menda zadnjih besed: »Ubogajte ata!« Naročilo sem skušal tudi vselej izpolnjevati. Koliko pa mi je to tudi uspevalo, tega sam ne morem soditi. Zvečer tistega dne je bil Miklavžev večer.

Za vse smo na mizo pripravili prazne peharje, da bi sv. Miklavž, ko pride, te napolnil z dobrotami. Tudi za mamo in ata, pa za starega očeta in staro mamo. Oče nas je nato pospremil v zgornjo sobo, nas vsakega posebej pokrižal in nam voščil lahko noč. Spalnec me je zazibal v sladke sanje o svetem Miklavžu ... Ponoči enkrat pa nas je zbudi-la stara mama. »Mama so umrli,« nam je povedala vsa v solzah. Vstali smo in odšli v hišo, kjer je ob maminem zglavju gorela sveča. Bled obraz, zaprte oči, tiha molitev navzočih – to je vse, kar sem tedaj videl in razumel. Le zato, ker je jokal oče, sem se tudi sam nečesa, sicer neznanega, bal ... Pri fari je zvonilo mrliču, naši mami. Mama pa je doma ležala na mrtvaškem odru (rekli smo »na parah«). Ljudje so jo ho-dili kropit. Vsak je tudi vsaj kratko pomolil za pokoj nje-ne duše. Po dveh dneh so prišli črni možje in mamo v črni krsti odnesli. Sprevod

pogrebcev je bil dolg, saj so mamo vsi imeli radi, pa otroci smo se jim smilili. Mnogi so ob grobu jokali. Celo ostareli župnik ni mogel zadržati solz. Kaj pa je ob tem doživeljal oče štirih osirotelih otrok, tega tedaj nisem vedel. Sedaj to vem in tudi razumem ... Samo starejša dva brata sva bila pri pogrebu. Ko smo se vrnili, je mali Franček vprašal: »Kam pa ste odnesli mojo mamo?« Ne vem, če mu je kdo kaj dosti tolmačil. Saj bi ne mogel razumeti. Njemu in vsem nam je na to vprašanje pozneje odgovorilo življenje. Kdor tega ni sku-sil, ne more doumeti, kako je skozi življenje hoditi brez ljubeče in vodeče skrbne materine roke. Brez tega vse razumevajočega in vse odpuščajočega »angela varuha.«

Zimsko veselje

Zdi se mi, da so v mojih otroških letih zime bile veliko bolj ostre kot sedaj po 60. letih. Tedaj je sneg prinesel tudi več veselja in

sreče. To je tudi razumljivo, če pomislim, da posebni otroci drugega razvedrila skoro nismo imeli. Brž ko je zapadel prvi sneg, smo s podstrešij izvlekli sanke. Navadno so bile prav prep-rostе, doma narejene »špev-terce«. Iz bukovega hloda so odklali dve 15–20 cm ši-roki in 2–3 cm debeli »špev-ti« (deski), dolgi do ene-ga metra. S sekiro so jima na enem koncu napravili okrogolino (krivino) in nanju pribili nekaj deščic. Nekate-ri redki so že imeli tudi boljše, sedanjim podobne sanke. Veliko pa smo uporabljali večje sani »samotežni-ce«. Te so sicer služile za vožnjo drv, sena, gnoja itd. Kadar smo jih imeli za sankanje, smo na sredino pribili daljšo desko, na katero smo potem posedli eden za dru-gim. Do pet nas je kdaj istočasno bilo na njih. Ta, ki je vižal, je sedel spredaj, vsi drugi pa za njim. To je bilo vika in krika! Največ smo se sankali (dričali) blizu

doma. Saj nam primernih poti ni manjkalo. Kadar pa smo imeli več časa, smo šli na Zatrnik. V tistih časih na cesti pozimi ni bilo nobene-ga avtomobila, ki bi nas pri sankanju motil. Tudi poti nihče ni posipal s peskom. Na poti je bila samo živalska vprega. Hlodi, ki so se z zadnjim koncem vlekli po sne-gu, so nam napravili odličnen saninec. Kar bleščalo se je na poti, tako gladko je bilo. Ko smo na tako pot postavili sani, je potem šlo kakor blisk. Posebno imenitno je bilo s samotežnicami. Čim-več se nas je peljalo, težje je bilo in bolj je šlo. Taka ugo-dna pot je bila dolga več kot 3 km. Ker so furmani naredili pot precej globoko v sneg, vižati ni bilo težko. Saj je na obeh straneh bila stena in skoro ni bilo mogoče iztiri-ti. Posebno ob nedeljah in praznikih je bilo na tej poti živo. V teh dneh tudi ni bilo nobenih furmanov, ki bi nas mogli ovirati.

(se nadaljuje)

Začelo se je prvenstvo v odbojki na mivki

Kranj – Včeraj se je s kvalifikacijami začelo Zavarovalnica Sava državno prvenstvo v odbojki na mivki Kranj 2022. V gorenjski prestolnici bomo tako že 21. leto zapored dobili slovenske prvake. »Zelo smo zadovoljni, da nam je letos zopet pripadla čast organizacije državnega prvenstva v odbojki na mivki, saj je bil po dolgem času za izvedbo turnirja objavljen razpis. Eden ključnih pogojev, zaradi katerega smo razpis osvojili, je kapaciteta tribun za 1500 gledalcev, zagotovo pa je pripomogel tudi nagradni sklad,« je v imenu organizatorjev iz Odbojkarskega kluba Triglav Kranj povedal Sašo Rop. Do jutrišnjega večera bomo tako lahko spremljali glavni del turnirja, na katerem se za naslova državnih prvakov in prvakinj bori 12 ženskih in 12 moških ekip. Prizorišče dogodka je zopet kranjski naravni amfiteater za odbojko na mivki, parkirišče Stara Sava.

Obeta se kolesarski praznik

V Kranju bo ta konec tedna potekal še en vroč kolesarski spektakel, saj za jutri pripravljajo kriterijske dirke, v nedeljo pa je na sporedu 54. Velika nagrada Kranja – Memorial Filipa Majcna.

VILMA STANOVNIK

Kranj – Kranj je že vrsto let ena od prestolnic kolesarstva in ta konec tedna bo mesto znova živelo za ta šport. Ustaljen tekmovalni program, ki ga pripravljajo v Kolesarskem klubu Kranj, bodo jutri začeli najmlajši dečki in deklice s prvo dirko ob 13.30. Sledile bodo kriterijske dirke za mladinske kategorije in članice, ki bodo štele tudi za naslove državnih prvakov.

Letošnja novost je dirka pismoš, ki bodo startali ob 16.45. Ob 18.30 bodo na startu najmlajši, ki bodo prevozili častni krog. Sledila bo še dirka za prijatelje kluba in kolesarske delavce sodelujočih ekip.

Največja sobotna atrakcija bo, podobno kot v zadnjih letih, atraktiven in edinstven nočni kriterij za člansko kategorijo. Start te dirke bo ob 21. uri, dirka pa bo prav tako štela za naslove državnih prvakov.

Pričakujejo hudo vročino

Po vročini v zadnjih dneh bo tudi v nedeljo tradicionalno zelo vroče. Poleg

Kolesarje tudi letos čaka kar trinajst vzponov po Jelenovem klancu. / Foto: Gorazd Kavčič

vročinskega vala pa v gorenjsko prestolnico prihaja tudi močna mednarodna konkurenca. Tako je na že 54. dirki za Veliko nagrado Kranja – Memorial Filipa Majcna prijavljenih 24 ekip s skupaj 157 kolesarji. Ti se bodo ob 13.30 podali na 159,9 kilometra dolgo traso in prevozili 13 krogov v Kranju in

bližnji okolici, vsakič z vzponom po Jelenovem klancu.

Na startu VN Kranja bo tudi ameriška profesionalna ekipa Team Novo Nordisk, ki je v svetu znana po tem, da imajo vsi člani ekipe sladkorno bolezen tipa 1. Ob tej priložnosti bo Zveza društev diabetikov Slovenije v sklopu akcije #darujemkilometre

izvajala aktivnosti za ozaveščenje o eni najbolj razširjenih kroničnih boleznih na svetu.

V času nedeljske dirke bo za popestritev kolesarskega dogajanja Kolesarska zveza Slovenije v okolici Prešernovega gaja organizirala še državno prvenstvo v disciplini XC eliminator.

V poljsko Wisła skakalke in skakalci

Danes se z uradnim treningom in kvalifikacijami na Poljskem začne poletna velika nagrada v smučarskih skokih – za žensko in moško ekipo. Prvič v zgodovini ekipi sezono začneta skupaj.

ALENKA BRUN

Kranj – Moško ekipo bo na Poljsko odpeljal glavni trener B reprezentance Igor Medved. Skupaj z glavnim trenerjem A reprezentance Robertom Hrgoto se je odločil, da bodo v Wisli nastopili Domen Pirc, Bor Pavlovčič, Tilen Bartol, Jernej Presečnik, Patrik Vitez in Jan Bombek. Žensko ekipo pa bo pod vodstvom glavnega trenerja ženske reprezentance Zorana Zupančiča na Poljskem sestavljalo pet skakalk: olimpijski prvakinja Urša Bogataj in Nika Križnar, Katra Komar in debitantka, 16-letna Taja Bodlaj. Ekipi se morda pridruži še Jerneja Brecl.

V zadnjih dveh sezonah so slovenska dekleta tako rekoč kraljevala na tekmah poletne velike nagrade, predlani je bila skupno prva Križnarjeva, lani Bogatajeva. Slednja si v nadaljevanju želi čim več dobrih skokov. »Ne ciljам na eno tekmo, rada pa bi čez poletje skakala na dobrem nivoju. Upam, da mi to uspe.« Križnarjeva je

Pred začetkom poletne velike nagrade so medije povabili na odprti trening slovenske ženske reprezentance v smučarskih skokih, pripravili pa so tudi krajšo novinarsko konferenco ob skakalnici v Kranju. / Foto: Gorazd Kavčič

povedala, da ima še nekaj rezerve, da je še prostor za napredek: »Upam, da bom čez celotno sezono napredovala in da bo zimska sezona vrhunec – tako kot računam, da bo.« Katra Komar je pojasnila, da posebnih pričakovanj nima, kako so pripravljeni, bodo pokazale tekme, Bodlajeva pa je iskreno povedala, da si je vedno želela priti do tekem svetovnega pokala ter da jo od njih loči le še točka.

Trener Zupančič ocenjuje, da so priprave, čeprav so letos začeli malo kasneje, potekale kot običajno. Letos so dodatno naredili še trening v Avstriji. Malenkost se je spremenila tudi ekipa. Skupno imajo malce manj skokov, a je prepričan, da bodo na prvi tekmi pripravljeni tako kot ostali. Letos so v pripravljalnem obdobju morali pridobiti še nove mere, tako da je bil tu

tudi potreben dodaten trening. »Te postavitve je treba kar konkretno natrenirati. Nekatere tekmovalke so s tem zadovoljne bolj, druge manj. Postopki so drugačni kot lani. Skladno s tem so se spremenili tudi kroji na dresih.« Izmerili so jih šele prejšnji teden, tako da so izdelali samo en dres, ki so ga prilagodili za prve tekme, a verjetno to še ni dokončno, je še dodal.

U BUSCH
VACUUM SOLUTIONS

NI BOLJ pestre zaposlitve!

Iščemo takojšnjo podporo za našo ekipo v Beljaku/Villachu (avstrijska Koroška) na naslednjih delovnih mestih:

Delavec v montažni delavnici (m/ž)

- polni delovni čas (38,5 ure na teden)

Plačilo se obračuna na podlagi kolektivne pogodbe na področju proizvodnje kovinskih izdelkov (plačna skupina 3), obenem je podjetje pripravljeno občutno prilagoditi svoje plačilo na podlagi kvalifikacij in izkušenj na tem področju.

Delavec na področju testiranja (m/ž)

- polni delovni čas (38,5 ure na teden)

Plačilo se obračuna na podlagi kolektivne pogodbe na področju proizvodnje kovinskih izdelkov (plačna skupina 3), obenem je podjetje pripravljeno občutno prilagoditi svoje plačilo na podlagi kvalifikacij in izkušenj na tem področju.

Pomočnik v montažni delavnici (m/ž)

- polni delovni čas (38,5 ure na teden)

Plačilo se obračuna na podlagi kolektivne pogodbe na področju proizvodnje kovinskih izdelkov (plačna skupina 3), obenem je podjetje pripravljeno občutno prilagoditi svoje plačilo na podlagi kvalifikacij in izkušenj na tem področju.

Servisni tehnik v industriji polprevodnikov (m/ž)

- polni delovni čas (38,5 ure na teden)

Plačilo se obračuna na podlagi kolektivne pogodbe na področju proizvodnje kovinskih izdelkov (plačna skupina 3), obenem je podjetje pripravljeno občutno prilagoditi svoje plačilo na podlagi kvalifikacij in izkušenj na tem področju.

Nabavni referent (m/ž)

- polni delovni čas (38,5 ure na teden)

Plačilo se obračuna na podlagi kolektivne pogodbe na področju proizvodnje kovinskih izdelkov (plačna skupina 2), obenem je podjetje pripravljeno občutno prilagoditi svoje plačilo na podlagi kvalifikacij in izkušenj na tem področju.

Posebne ugodnosti za zaposlene "Onboarding Bonus"

Bi radi postali del inovativnega in mednarodno dejavnega podjetja? Vaše prijave se veselimo na naslovu **jobs@buschsvg.at**

Podrobne informacije o prostih delovnih mestih: **www.buschvacuum.com/at/de/company/career/**

Busch Semiconductor Vacuum Group GmbH
Tiroler StraÙe 80, A-9500 Beljak/Villach

www.buschvacuum.com
+43 4242 51751 0

Brez tujih delavcev ne gre

Gospodarska zbornica je prejšnji teden organizirala posvet in okroglo mizo na temo zaposlovanja tujcev, na kateri so predstavniki delodajalcev pozvali k hitrejšim in enostavnejšim postopkom pridobivanja delovnih dovoljenj.

ALEŠ SENOŽETNIK

Ljubljana – V Sloveniji se podobno kot v številnih drugih državah po Evropi srečujemo s pomanjkanjem delovne sile. Beležimo rekordno visoko zaposlenost aktivnega prebivalstva, na zavodu za zaposlovanje pa je prijavljenih najmanj iskalcev zaposlitve doslej. Ob pomanjkanju domače delovne sile delodajalci vse bolj zaposlujejo tujo.

Brez zaposlovanja ni blaginje

Na vprašanje, zakaj je zaposlovanje tujcev pomembno, je odgovoril glavni ekonomist GZS Bojan Ivanc. Kot je dejal, tuji državljani pomembno prispevajo k slovenski gospodarski rasti. V Sloveniji imamo sicer trenutno okoli 910 tisoč delavcev (brez kmetov), približno 15 tisoč jih prihaja iz držav EU, dobrih 90 tisoč pa iz preostalih držav. Največ jih je zaposlenih v gradbeništvu, lani 27 tisoč, v predelovalnih dejavnostih (22 tisoč) ter prometu in skladiščenju (16 tisoč). »Brez zaposlovanja ni gospodarske rasti in rasti blaginje,« je med drugim dejal Ivanc in ob tem dodal, da gospodarska rast ne temelji le na delovni sili, temveč tudi družinah delavcev, zato je pomembna aktivna politika priseljevanja mladih družin iz nam sorodnih okolij.

Kot je uvodoma povedal generalni direktor Gospodarske zbornice Slovenije Aleš Cantarutti, bo tuja delovna sila pomemben del razvoja slovenskega gospodarstva tudi v prihodnje, zato je nujno, da v okviru obstoječe zakonodaje najdemo rešitve, da bodo postopki čim hitrejši in učinkoviti.

Postopki trajajo predolgo

Svoje izkušnje so predstavili tudi predstavniki treh podjetij, med njimi Katja Raztresen s šenčurskega transportnega podjetja Jurčič & Co. Kot je dejala, so doslej največ zaposlovali delovno silo iz Srbije in Bosne in Hercegovine. »Ko dobimo kader za dejavnost transporta in skladiščenja, ta potrebuje zaposlitev takoj, ne pa čez štiri mesece, kolikor traja postopek pri nas,« je dejala in pozvala k digitalizaciji postopkov, uvedbi sledenja oz. elektronskega preverjanja stanja vloge, predlagala pa je tudi, da bi vsaj za deficitarne poklice uvedli možnost

Delodajalci so vprašanja naslavljali tudi na sodelujoče predstavnike petih ministrstev in zavoda za zaposlovanje. / Foto: Aleš Senožetnik

takojšnje zaposlitve delavca, ki bi nato v treh mesecih pridobil ustrezno dokumentacijo.

Dejan Stamenič iz zaposlitvene agencije Adecco je opozoril, da primanjkuje kadra večini gospodarskih panog, tudi visoko izobraženih profilov. Takšne kadre iščejo denimo v podjetju Cosylab. Kot je dejal Janko Burgar, si želijo enostaven in transparenten e-podprt sistem, hkrati pa bi morali izkoristiti tudi delovno silo iz Ukrajine in Rusije, ki zaradi aktualnih razmer trka na vrata Evrope.

»Ko dobimo kader, ta potrebuje zaposlitev takoj, ne pa čez štiri mesece,« je dejala Katja Raztresen iz podjetja Jurčič & Co. / Foto: Aleš Senožetnik

Več govornikov je opozorilo, da se tudi balkanski bazen delavcev prazni, zato se delodajalci ozirajo tudi na daljni vzhod. Častni konzul na konzulatu Filipinov Srečko Debelak je kot potencialno možnost omenil filipinsko delovno silo. Filipini namreč z desetimi milijoni delavcev po svetu predstavljajo enega največjih izvoznikov delovne sile. Treba pa je poskrbeti za integracijo tujcev, ki prihajajo k nam. »Pomembno je, da se oziramo k

tistim delavcem, ki so bližje naši kulturi,« je dejal in dodal, da je kultura Filipincev blizu evropski.

Rešitve v okviru obstoječe zakonodaje

Na izzive zaposlovanja tujcev so odgovarjali tudi predstavniki petih ministrstev in zavoda za zaposlovanje. Kot je povedal Grega Malec z ministrstva za delo, so sicer zadržani do predloga, da bi tuje delavce lahko zaposlili takoj oz. preden bi jih država lahko ustrezno preverila. Aleksander Vojičić z ministr-

da bi organizirali več usposabljanj in izobraževanj na to temo.

V razpravi se je izkazalo, da je pristojnost pri odločanju razpršena med veliko številu odločevalcev in da bi bilo potrebnega več medresorskega usklajevanja.

K temu je pozval tudi Matevž Frangež z ministrstva za gospodarstvo. »Postopki morajo biti takšni, da bo država dober servis gospodarstvu, saj je tudi današnja razprava pokazala, da ni tako,« je dejal in dodal, da se nagibajo tudi k oblikovanju interventnega zakona, ki bi odgovoril na ključne težave zaposlovalcev, pri tem pa se mora vseh šest resorjev uskladiti, saj podajanje žogice med šestimi različnimi odločevalci ne bo rešilo težav.

»Postopki morajo biti takšni, da bo država dober servis gospodarstvu,« pravi Matevž Frangež z ministrstva za gospodarstvo.

Anka Rode z Zavoda za zaposlovanje je poudarila, da je gospodarska klima v državi dobra, tuja delovna sila pa bo nujna tudi v prihodnje. Pri tem pa je opozorila, da so med dejavniki, ki vplivajo na konkurenčno poslovno okolje in privabljanje delovne sile mnogoteri. Med drugim tudi primerno plačilo in ugodni delovni pogoji. Kršitve, o katerih je bilo v zadnjem času veliko govora tudi v javnosti, po njenem sicer niso pogoste, a mečejo slabo luč na celotno gospodarstvo. Zato je treba zagotoviti tudi učinkovit nadzor nad izvajanjem zakonodaje.

DOBRO JE VEDETI

Kako najbolje poskrbeti za varnost telefona

CVETO ZAPLOTNIK

Na Nacionalnem odzivnem centru za kibernetisko varnost SI-CERT so pripravili nekaj nasvetov o tem, kako naj uporabniki telefonov poskrbijo za zaščito svojih telefonov, kar je še posebej pomembno v času dopustov.

Že pred odhodom na dopust naj si zapišejo t. i. backup kode za dostopanje do svojih računov, te običajno najdejo med nastavitvami za varnost pod razdelkom »dvo-faktorska avtentikacija«. Zapišejo naj si tudi kontakt banke ali izdajatelja plačilne kartice, da v primeru kraje ali izgube telefona onemogočijo aplikacijo in prekličejo plačilne kartice. Pomembno je tudi, da si zapišejo IMEI-številko – mednarodno identiteto mobilnega terminala, ki jo najdejo na embalaži, garancijskem listu in med informacijami o telefonu; prav tako pa se jim bo izpisala, če pokličejo *#06#. Datoteke in podatke, ki jih ne bi radi izgubili, naj kopirajo na zunanji disk ali v oblak.

Ob izgubi ali kraji telefona jim bo pri iskanju nje-gove lokacije v veliko pomoč storitev »find my device«. Pri povezovanju v internet naj raje kot brezplačno omrežje Wi-Fi uporabljajo mobilni prenos podatkov, vendar naj prej preverijo, kakšno količino prenosa podatkov omogoča njihov mobilni paket znotraj Evropske unije oziroma kakšni so stroški gostovanja. Pri potovanju izven držav Evropske unije naj izključijo mobilni prenos podatkov. Če se v internet povezujejo preko Wi-Fi, naj izberejo znano omrežje (hotel, kamp, muzej, restavracija itd.), ki je običajno zaščiten z geslom.

Najboljša zaščita pred vdorom v telefon je zaklepanje zaslona. Načeloma sta najbolj varna načina zaklepanja geslo in PIN, a le, če za zaklep uporabljajo kompleksno, daljše geslo oziroma PIN. Dobro zaščito nudijo tudi biometrični podatki – prstni odtis ali prepoznavanje obraza.

Prodali upravno stavbo

ALEŠ SENOŽETNIK

Zgornji Brnik – Stečajni upravitelj Adrie Airways Janez Pustatičnik je po poročanju STA pred dnevi podpisal kupoprodajno pogodbo s kupcem upravne stavbe nekdanjega letalskega prevoznika. Kupec ne želi biti imenovan, po poročanju STA prihaja iz Slovenije in bo po plačilu kupnine razviden iz vpisa v zemljiško knjigo.

Upravna stavba, ki je predstavljala tudi največ vredno premoženje Adrie Airways v stečaju, je bila tako prodana po drugem zbiranju

ponudb, ki je trajalo med marcem in sredino junija. Tokrat sta na razpis prispele dve ponudbi, najvišja pa je znašala 4,25 milijona evrov, kar je za 150 tisoč evrov več od ocenjene tržne vrednosti in od izhodiščne cene, ki je na drugem razpisu znašala 3,7 milijona evrov.

Poslovna stavba na Zgornjem Brniku je bila zgrajena leta 2009, ima štiri etaže in okoli 4.400 kvadratnih metrov površine. V njej so pisarne, skladišče, parkirna mesta, preostala zemljišča okoli stavbe pa predstavljajo zagrajeno parkirišče.

Bliža se rok za vložitev dohodninske napovedi

Ljubljana – Finančna uprava je tudi letos pripravila približno milijon in pol informativnih izračunov dohodnine, v primeru, da ga zavezanec ni prejel, pa mora dohodninsko napoved vložiti sam, in sicer najkasneje do 1. avgusta in ne glede na višino prejetega dohodka. Napoved vloži na finančnem uradu, kjer je v času vložitve napovedi vpisan v davčni register, lahko pa jo pošlje tudi v elektronski obliki prek portala eDavki ali mobilne aplikacije eDavki.

Podjetniške informacije na enem mestu

Ljubljana – Na Javni agenciji Spirit Slovenija že od leta 2006 izdajajo Moj spletni priročnik, ki vsak torek na več kot petdeset tisoč e-naslovov prinaša najnovejše informacije iz sveta podjetništva in predstavlja celovit vir podjetniških informacij. Namenjen je mikro, malim in srednje velikim podjetjem, vsebuje pa informacije o javnih razpisih in drugih virih financiranja, novostih v zakonodaji, aktualnih dogodkih in delavnicah itd. Doslej je izšlo že več kot 850 števil.

Poskrbite za dovolj tekočine in počitka

SIMON ŠUBIC

Kranj – Ob novem vročinskem valu, ki se bo konec tedna še stopnjeval, Agencija za varnost prometa (AVP) opozarja na velike toplotne obremenitve, ki naj jih voz-

Celzija. Pred odhodom zato avto dobro prezračite in ohladite s klimatsko napravo. Pri tem ne ustvarjajte prevelikih temperaturnih razlik med zunanjim ozračjem in kabino vozila – priporočajo okrog 10 stopinj Celzija.

Na daljši poti morate računati tudi na zastoje na razbeljenem asfaltu. / Foto: Gorazd Kavčič

niki ne podcenjujejo, še posebej če je pot daljša. Zagotovijo naj si dovolj vode (tudi za primer zastojev na cestah), preverijo delovanje klimatske naprave in načrtujejo več krajših postankov. Če je vaše vozilo parkirano na soncu, se v njem temperatura hitro lahko dvigne tudi na več kot 50 stopinj

Ko se med vožnjo pojavijo znaki utrujenosti in zaspanosti (zehanje, pogosto mežikanje, občutek potrebe počitka ali izgube pozornosti), se na varnem mestu ustavite in poskrbite za ustrezen počitek. Če z vami potuje še kdo z veljavnim vozniškim dovoljenjem, si vožnjo z njim »razdelite«.

»Mamilašem« večletne zaporne kazni

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Na Okrožnem sodišču v Ljubljani so ta teden izrekli sodbe še preostalim članom mamilarke družbe, ki naj bi jo po zatrjevanju tožilstva vodil Aleš Zupančič iz Most pri Komendi, ki ga v domačih krajih poznajo po vzdevku Bazenaar, v kriminalnih krogih pa naj bi ga klicali Kapo. Sodišče je osmim obtožencem (sodba ni pravomočna) izreklo zaporne kazni v skupni dolžini skoraj 28 let, plačati pa morajo tudi skupno 45 tisoč evrov stranskih kazni, poročajo mediji.

Pet obtoženih je bilo krivde zaradi pomanjkanja dokazov oproščenih, sojenje prvoobtoženemu Zupančiču pa bodo zaradi njegove obolnosti dokončali jeseni. Tožilstvo je delovanja v hudodelski združbi, ki naj bi v letih 2017–2020 z drogo trgovali v Sloveniji, na Hrvaškem in tudi drugod po svetu, sprva obtožilo skupno 33 ljudi, šestnajst od njih pa je konec leta 2000 krivdo priznalo na predobravnavnih narokih oziroma je s tožilstvom sklenilo sporazume o priznanju krivde, s čimer so si nekoliko znižali kazni.

Šibek potres v bližini Brezij

Brezje – Seizmografi državne mreže potresnih opazovalnic so v torek ob 13.37 v bližini Brezij zabeležili potres magnitude 1,7. Potres so čutili posamezni prebivalci naselij Vrbnje, Zgornje Vetrno in Bistrica pri Trziču.

Prepoved kurjenja

Kranj – Do preklica je za večji del države, tudi Gorenjsko, razglašena velika požarna ogroženost v naravi, za jugozahodni del pa zelo velika požarna ogroženost. Prepovedano je kurjenje v naravi in izvajati druge aktivnosti, ki lahko povzročijo požar.

Gorenjski gasilci včeraj spet pomagali na Krasu

Včeraj so za pomoč pri gašenju obsežnega požara v naravi na goriškem Krasu znova aktivirali gorenjske gasilce. Zgodaj zjutraj se jih je na območje požara z okoli 90 vozili odpeljalo skoraj štiristo.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Nad obsežen požar na goriškem Krasu, ki se je v sredo znova močno razplamtel, so poslali vse razpoložljive sile. Včeraj se jim je znova priključilo tudi skoraj 400 gasilcev s približno 90 vozili iz desetih gasilskih zvez gorenjske regije. Na pot so krenili navsezgodaj, okoli 4. ure zjutraj.

Gorenjski gasilci so sicer požar na Krasu pomagali krotiti že v ponedeljek, ko se jih je na območje požara odpravilo 177 s 45 vozili. Regijski poveljnik Tomaž Vilfan je po vrnitvi domov povedal, da so štirje kranjski poklicni gasilci požar pomagali gasiti že v nedeljo popoldne, na Krasu pa so ostali tudi ponoči. V ponedeljek so se jim pridružile okrepljene gasilske sile z Gorenjske. »Zadolženi smo bili za skoraj trikilometrsko linijo, kjer smo skrbeli, da požar ne bi prestopil ceste, s katere smo tudi gasili, kolikor se je dalo. Nevarnost z neeksploziranimi ubojnimi sredstvi, ki so ostanek prve svetovne vojne, o čemer se v teh dneh veliko govori, je realna. Tudi

Gorenjski gasilci so v bitki s požarom na Krasu pomagali najprej v ponedeljek, včeraj pa so se v gašenje obsežnega požara znova vključili. / Foto: Luka Dakskobler/PGD Duplje

sami smo v ponedeljek slišali vsaj pet eksplozij z območja požara,« je razložil Vilfan. Ob tem je dodal, da nevarnost neeksploziranih granat različnih kalibrov obstaja na od požara segreti zemlji, medtem ko bližnja območja, ki jih požar še ni dosegel, kolikor je mogoče, redno pregledujejo strokovnjaki iz državne enote Cililne zaščite za varstvo pred

neeksploziranimi ubojnimi sredstvi. Potem ko je gasilec požar na Krasu v ponedeljek uspelo razmeroma dobro ukrotiti, se je v sredo znova začel širiti, tudi iz italijanske smeri. Zaradi nevarnosti so morali pristojni evakuirati okoli sto prebivalcev petih vasi, ki pa so se po umiritvi razmer zvečer lahko vrnili na domove. Pri gašenju požara je v

sredo sodelovalo okoli tisoč gasilcev, v noči na četrtek pa jih je bilo na terenu več kot osemsto. Tem največjo težavo predstavljajo že omenjena neeksplozirana ubojna sredstva iz prve svetovne vojne, zaradi katerih ognja ne morejo gasiti v središču požara. Tam lahko gasijo le s helikopterji Slovenske vojske in policije, na pomoč je priletel tudi Canadair s Hrvaške.

Nadzor bo potekal še do nedelje

V Sloveniji od ponedeljka poteka nacionalna preventivna akcija za večjo varnost voznikov tovornih vozil in avtobusov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V okviru preventivne akcije, ki jo izvajata Agencija za varnost prometa (AVP) in policija, policisti ta teden izvajajo poostrene nadzore s preusmeritvijo tovornih vozil na kontrolne točke na avtocestah, nadzore pa prioriteto izvajajo tudi pri rednem delu. Voznike avtobusov nadzirajo tudi na avtobusnih postajališčih, prevozi pa so nadzoru podvrženi tudi na avtocestah in hitrih cestah.

Poostren nadzor nad vozniki tovornih vozil in avtobusov je evropsko usklajen, v več državah pa bo potekal še do nedelje. V nadzorih so policisti še posebej pozorni na spoštovanje omejitev hitrosti, tehnično brezhibnost vozil, preobremenjenost, spoštovanje socialne

zakonodaje, pravila o naganjanju in pritrjevanju tovarov, psihofizično stanje voznikov, uporabo varnostnega pasu ter uporabo naprav in opreme, ki zmanjšujejo voznikovo pozornost. To so tudi najpogostejši prekrški, ki jih storijo. Do 30. junija so sicer policisti pri voznikih tovornih vozil ugotovili 19.507 kršitev prometnih predpisov, pri voznikih avtobusov pa 409.

V prvi polovici leta so bili vozniki tovornih vozil udeleženi v 1145 prometnih nesrečah. Povzročili so jih 729, to je skoraj dve tretjini od vseh nesreč. V teh nesrečah je življenje izgubilo pet oseb, od tega štirje vozniki tovornih vozil. Vozniki avtobusov so bili v tem obdobju udeleženi v 148 prometnih nesrečah, povzročili so jih 41. V zadnjem šestletnem obdobju

Vozniki tovornjakov in avtobusov imajo pogosto premalo počitka. Utrujenost je namreč kriva kar za petino njihovih nesreč. / Foto: Gorazd Kavčič

niso zabeležili smrtnih žrtev med potniki na avtobusih.

Pristojni poudarjajo, da je pri tovornih vozilih in avtobusih še posebej pomembna ustrezna varnostna razdalja, saj je zavorna pot pri

njih še daljša. Pomemben dejavnik je tudi utrujenost voznika. Ta je po podatkih Evropske komisije iz leta 2018 dejavnik v približno petini nesreč z udeležbo tovornih vozil.

KURILNO OLJE

D A T R I S

GREJE MOČNEJE

080 2341

Datis d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLED

Reševalci zbrali svoje zgodbe

Stodesetletnico organiziranega gorskega reševanja v Sloveniji so gorski reševalci letos zaznamovali tudi z izdajo zbornika, katerega največja vrednost so zagotovo zgodbe. »Težko govorimo o intervencijah, a imamo kaj povedati,« vabijo k branju.

JASNA PALADIN

Zbornik z naslovom Privilegij je biti del te družine, ki ga je Gorska reševalna zveza Slovenije izdala ob letošnji 110-letnici organiziranega reševanja, je že šesti zbornik zveze, a zagotovo najboljši. Na 360 straneh je predstavljenih vseh sedemnajst gorskih reševalnih služb [VH1] in postaj (na Gorenjskem so to: Bohinj, Jesenice, Jezersko, Kamnik, Kranj, Kranjska Gora, Mojstrana, Radovljica, Rateče, Škofja Loka in Tržič), njihove dejavnosti, značilnosti reševanja in več zapisov o zgodovini, čeprav je uredniški odbor tokrat največji poudarek namenil obdobju med letom 2006 (ko je bila uradno ustanovljena Gorska reševalna zveza Slovenije) in

koncem leta 2021. Zelo bogat je tudi nabor čudovitih fotografij, a nekaj še posebej pritegne k branju.

Nismo roboti, reševanja se nas dotaknejo

»Če so prva desetletja reševali v zares skromnih pogojih, s slabo opremo in konjskimi vpregami, imamo reševalci danes vrhunsko opremo, sodobno tehnologijo, zmogljiva vozila in helikopterje in vse potrebno, da je reševanje hitro in strokovno. A nekaj v vseh teh desetletjih ostaja enako – želja pomagati človeku v stiski. To je povsem identično. Reševalci so nekdaj radi pomagali in tudi danes radi pomagamo. Vse to je razvidno iz zgodb reševalcev, ki so najmočnejši sklop zbornika. Reševalci neradi govorimo o

reševanjih, včasih niti doma ne, kot kaže, o tem raje pišemo. Zgodbe kažejo željo pomagati, po drugi strani pa razkrivajo, da kljub usposobljenosti gorski reševalci nismo nikakršni roboti, številna reševanja se nas namreč močno dotaknejo,« pravi Kamničan Vladimir Habjan, izkušen urednik in pisec in tudi sam dolgoletni gorski reševalec, ki je v uredniškem odboru tokrat zbral Franceta Malešiča, Pavleta Podobnika, Heleno Škrl in Janija Beleta. Obsežno gradivo so zbirali in urejali dve leti.

Reševanje ni preprosto, kot se zdi iz doline

Svoje zgodbe je prispevalo skoraj štirideset reševalk in reševalcev iz vseh gorskih reševalnih služb po

Vladimir Habjan, urednik zbornika / Foto: Jasna Paladin

Sloveniji, med njimi pa najdemo tudi zgodbe ponesrečencev. Zborniki so namreč namenjeni prav temu – da zgodbe ne utonejo v pozabo, saj si reševanja in posredovanja danes žal sledijo v vedno hitrejšem tempu. Gre za precej napeto branje, saj pisci opisujejo svoja doživljanja pri reševanju, pri čemer nas vedno znova razveselijo zgodbe s srečnim koncem, prizadenejo pa tiste z manj srečnim. Eva Pogačar je denimo opisala bližnje srečanje s strelo na Veliki planini, Miha Habjan nesrečo pri plezanju v Vipavi, Vladimir Habjan zimsko reševanje kolesarja pod Kamniškim sedlom, Rajko Lotrič reševanje alpinistke v severni steni Debele peči, Ana Vehovar in Jure Črnič pa zahtevno klasično reševanja z Jalovca. »Morda se zdi, da so tovrstna reševanja za nas, reševalce, 'mala malica', a reševanje ni tako preprosto, kot se nam morda zdi iz udobja varne doline. Tudi v tej noči

smo ponesrečenko iskali v vetru, snegu in na izpostavljenih delih. Treba se je zavedati, da gre za tako telesno kot tudi duševno zahtevne naloge. Omenjena nesreča se je denimo zgodila v poznih popoldanskih urah, kar pomeni, da smo imeli vsi reševalci za seboj že delovni dan, a vedno kljub utrujenosti brez pomislekov odhitimo na pomoč,« sta med drugim zapisala. Jani Pšenica pa v prispevku Aktivno jesensko popoldne med drugim pripoveduje takole: »Spet pozivnik. Takoj zatem mobilni telefon. Še ena nesreča v Triglavu. Hudo. Padec z zadnjega ovinka proti Kredarici v Malem Triglavu. Policijski helikopter se takoj obrne. Ni bil še v bazi. Popijem na hitro. Zamenjam majico. Poiščem rezervno kisikovo jeklenko. Tokrat ni časa. Helikopter bo tu v nekaj minutah. Prosim ženo, da me 'preveri.' Čutim utrujenost. Ga že slišim. Tečem nazaj na travnik. Hiter,

direkten dolet. Smo že v zraku. Spogledamo se. Ni nam všeč, preveč je.« Pavle Podobnik opisuje, kako je pes rešil gospodarja pod Blegošem, Janez Javoršek pa o reševanju v Osapski steni. »Tako močnih čustev pri reševanju nisem doživel nikoli prej in tudi pozneje ne. Dekle je bilo staro 18 let, fant jih je imel 21. Rešili smo dva, ki niti še živeti nista začela. Občutki še vedno bogatijo in so izredni.«

Gore so divja narava ...

... in doživetja v hribih so darila, pravi eden od piscev Miha Peternel, Sašo Dudič pa, da vsaka minuta šteje, kar je spoznal pri reševanju trinajstletnega fantiča na smučišču Straža.

Še veliko več je takšnih doživetov zapisanih zgodb in še vedno več jih bo, saj imajo gorski reševalci dela iz leta v leto več. Upamo le, da bo še več takšnih s srečnim koncem.

Zbornik je namenjen širši javnosti, predvsem pa reševalcem samim, ki so prav vsi ponosni del te srčne družine. Ali kot je zapisal Primož Štular: »V sedanjem času izrazitega individualizma, v času, ko večina daleč v prvo vrsto postavlja pridobivanje lastnih koristi in ugodja, je resnično velikanski privilegij biti del te velike družine, sodelovati s temi srčnimi ljudmi, ki brez velikih in nepotrebnih besed z mnogo truda in odrekovanja valovijo na istih valovnih dolžinah s ciljem pomagati človeku.«

Reševalci pomagajo v vseh vremenskih razmerah, doživete zgodbe iz prve roke pa so zbrali v zborniku. / Foto: Vladimir Habjan

Kultura

Razstava Crngrob naokrog – zakladnica freskantstva v Galeriji Crngrobsk' turn stran 14

Pogovor

Jernej Oblak in Nejc Urh, letošnja diamantna maturanta stran 15

Zanimivosti

Dokumentarni film Ena za reko: Zgodba Save o štirih kajakaših stran 16

Od petka do petka

Delovni posvet o ukrepih za blaženje draginje je bil po besedah premierja Roberta Goloba konstruktiven in dober temelj za prihodnje. / Foto: Gorazd Kavčič

Slovenska vojska na meji s Hrvaško dnevno odstrani od 150 do 200 metrov od skupno 51 kilometrov žične ograje. / Foto: MNZ/Katja Kodba (STA)

Med funkcionarji prejšnje vlade je najvišje nadomestilo za neporabljen dopust prejel nekdanji gospodarski minister Zdravko Počivalšek. / Foto: Arhiv GG

Posvet o draginji, odstranitev žične ograje

SIMON ŠUBIC

Golob: Posvet o draginji konstruktiven

V sredo je potekal delovni posvet predsednika vlade Roberta Goloba s predsedniki in vodji poslanskih skupin parlamentarnih strank, predstavniki energetskega podjetij ter ekonomskimi strokovnjaki na temo ukrepov za zaježitev prehranske in energetske draginje ter zagotovitev energetske varnosti države. Posvet o draginji je bil po besedah premierja konstruktiven in »morda dober temelj za prihodnje, tudi za kakšna druga področja«, med političnimi strankami pa praktično ni bilo razhajanj glede tega, kako ukrepati. »Ukrepiti pa moramo hitro in odločno, zato, da najprej zaščitimo najbolj ranljive, tudi s ciljnim ukrepi, v naslednjem koraku pa ne pozabimo na gospodarstvo in skrbimo v enem delu tudi za to, da se gospodarstvo ne ustavi,« je dejal Golob. Vlada namerava interventno zakonodajo opoziciji predstaviti na naslednjem posvetu, predvidoma konec avgusta. Včeraj je sicer vlada sprejemala nove ukrepe za blažitev draginje, ki se nanašajo na regulacijo cen zemeljskega plina. »Po vzoru električne energije bomo zamejili zgornje

cene za prihajajočo zimo na neko raven, ki je vzdržna in bo bistveno nižja od nabavnih tržnih cen. Veljale bodo za zaščitene kategorije,« je pojasnil Golob.

Na meji s Hrvaško odstranjujejo ograjo

Slovenski vojaki so v petek na meji s Hrvaško začeli odstranjevati žično ograjo, ki je bila postavljena za preprečevanje migracij. Ministrice za notranje zadeve Tatjana Bobnar je ob obisku mejnega prehoda Krmačina pri Metliki dejala, da so se za odstranitev odločili, ker je žična ograja popolnoma nesorazmeren ukrep. Čas je namreč pokazal, da nobena ograja ne more preprečiti migracij, je pa rezilna žica na meji »povzročila marsikatero tragedijo, ko so se ji ljudje umikali in izogibali ter umirali v in ob Kolpi«. Ministrica se zaveda, da bodo odstranitve ograje pred državo novi varnostni izzivi, a tudi zagotavlja, da imajo na voljo druga sredstva za zagotavljanje varnosti prebivalstva. Slovenska vojska vsak delovni dan predvidoma odstrani od 150 do 200 metrov od skupno okoli 51 kilometrov žične ograje. Sledila bo odstranitev panelne ograje, kar bo potekalo v dogovoru z lokalno skupnostjo, saj si ponekod želijo, da ograja ostane.

Poslanci še enkrat potrjevali dva zakona

Potem ko je državni svet ta teden izglasoval odločilni veto na novelo zakona o Radioteleviziji Slovenija (RTVS) in zakon za zmanjšanje neenakosti in škodljivih posegov politike ter zagotavljanje pravne države, je državni zbor oba zakona ponovno potrjeval na večerajšnji izredni seji. Za ponovno potrditev zakonov je bilo potrebnih najmanj 46 glasov poslancev. Novelo zakona o RTVS, ki predlaga spremembe upravljanja in vodenja zavoda z uvedbo sveta zavoda, v katerem bodo imeli odločilno vlogo civilna družba in zaposleni, je sicer pretekli teden podprlo 53 poslancev. Zakon proti škodljivim ukrepom pretekle oblasti, ki so ga pripravili v Inštitutu 8. marec, pa je podprlo 52 poslancev. Zakon bi v prejšnje stanje vrnil enajst zakonov, ki so bili spremenjeni v času prejšnje vlade Janeza Janše. Državni poslanci so prejšnji teden tudi potrdili sklep, da je zakonodajni referendum o noveli zakona o nalezljivih boleznih nedopusten. Ocenili so namreč, da zakon sodi med izjeme, saj ustava v 90. členu določa, da predmet zakonodajnega referenduma med drugim ne more biti zakon, ki odpravlja protustavnost.

Prejeli nadomestila za neporabljen dopust

V javnosti še vedno odmeva razkritje Mladine, da so si ministri in drugi državni funkcionarji pretekle vlade 1. junija, dan pred imenovanjem nove vlade, izplačali nadomestila za neporabljen dopust. Za nadomestila so namenili okoli 230.000 evrov. Med nekdanjimi ministri so najvišja nadomestila prejeli Zdravko Počivalšek (14.781 evrov), Simona Kustec (13.437 evrov) in Andrej Šircelj (12.629 evrov). Zakonodaja v izjemnih primerih sicer dopušča izplačilo odškodnine za nekoristčenje dopusta, ko zaposleni iz objektivnih razlogov dopusta niso mogli koristiti. Ob dosedanjih menjavah vlade si zaposleni v odhajačo vladi nadomestil še nikoli niso izplačevali.

Urbanija postal direktor TV Slovenija

Generalni direktor Radiotelevizije Slovenija (RTVS) Andrej Grah Whatmough je v ponedeljek na položaj direktorja TV Slovenija kljub nasprotovanju koordinacije novinarskih sindikatov RTVS imenoval nekdanjega direktorja urada vlade za komuniciranje Uroša Urbanija. Grah Whatmough je za Radio Slovenija dejal, da nasprotovanje novinarjev nima realne osnove.

Slovenci v zamejstvu (86o)

Predsednik z župani na Lužah

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Pri Peršmanu v Podpeci na koncu doline Lepene nad Železno Kaplo in malo višje na Lužah (Luschalm) pod Peco, na stičišču občin Železna Kapla in Globasnica na avstrijskem Koroškem in Črne na Koroškem na slovenski strani, se je v ponedeljek, 18. julija, zgodil zanimiv dogodek. Na pobudo župana Globasnice Bernarda Sadovnika sta edini muzej protifašističnega odpora na Koroškem in v Avstriji, urejevati so ga začeli leta 1965, dokončno pa so ga uredili leta 2012, obiskala predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in koroški deželni glavar dr. Peter Kaiser. Peršman je kraj enega od najbolj tragičnih dogodkov v sodobni zgodovini Slovencev na Koroškem. Ob bližajočem se koncu druge

svetovne vojne 25. aprila leta 1945 je skupina pripadnikov nemškega policijskega polka pod vodstvom poveljujočega Reischla po spopadu nemških vojakov in policistov s partizani umorila enajst članov družin Sadovnik, po domače Peršman, in Kogoj, med njimi sedem otrok. Od številne Sadovnikove in Kogojeve družine jih je preživel le deset! Na porušeno in požgano ter po vojni obnovljeno Peršmanovo hišo so najprej namestili spominsko ploščo in pred njo na novo postavili partizanski spomenik, ki so ga pred tem razstrelili na velikovškem pokopališču, nato pa so začeli urejevati muzej. Sprehod po edinem muzeju o partizanskem in protifašističnem uporu v Avstriji pripoveduje o tem uporu

in tragediji Sadovnikov in Kogojev oziroma Čemrove družine.

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je položil venec pred Peršmanovo hišo in si skupaj z deželnim glavarjem dr. Petrom Kaiserjem, ki ju veže tudi osebno prijateljstvo, in drugimi gosti ogledal muzej. Na svoj nekdanji dom je za to priložnost prišla 83-letna Amalija Sadovnik, edina še živa preživela v pokolu pri Peršmanu. Ponedeljkov obisk visokih politikov je bil izraz spoštovanja do Slovencev na Koroškem, do njihovega boja proti nacizmu in za svoje preživetje.

Predsedniku in glavarju so se pridružili tudi županji občin Železna Kapla - Bela Liza Lobnik in Črna na Koroškem Romana Lesjak ter

Od leve: županji Liza Lobnik in Romana Lesjak, deželni glavar dr. Peter Kaiser, predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, edina še živa preživela v pokolu pri Peršmanu Amalija Sadovnik, predstavnik Zveze koroških partizanov Ferdinand Bevc in župan Globasnice Bernard Sadovnik med ogledom muzeja. Sadovnikov oče je bil eden od preživelih v poboju pri Peršmanu. / Foto: Jože Košnjek

župan Globasnice Bernard Sadovnik. Sosednje občine z obeh strani meje že sedaj sodelujejo, njihovo sosedstvo pa ponuja še druge možnosti razvoja, tudi v turizmu, so ugotovili na pogovoru pri Ri epelnu na Lužah. Tako dežela kot Slovenija sta jim pri tem pripravljene pomagati.

Predsednik Pahor in glavar Kaiser sta se pogovarjala tudi o problemu obstoja nekaterih dvojezičnih sodišč na Koroškem in razmerah po napovedani ukinitvi masterskega študija slavistike na celovski univerzi. Oba sta napovedala rešitev v korist slovenske manjšine.

Po svetu

S kolesom po svetu

Zadnjič smo se na tem mestu ozrli na Dirko po Franciji. To pot pa v ospredje postavimo dejstvo, da je kolesarjenje poleg rekreacije lahko tudi velikopotezni popotniški podvig. Katere so najpopularnejše kolesarske poti po svetu?

MIHA NAGLIČ

Tudi na Havaje

Svoj izbor najpopularnejših kolesarskih poti po svetu objavlja tudi sloviti turistični vodnik Lonely Planet. Povzemimo jih deset po njegovem izboru. Prva je Coast-to-coast, ki nas popelje od pacifiške do atlantske obale ZDA. »Transameriška pot je klasična, legendarna kolesarska 'tura', dolga 6835 kilometrov. Začne se v Astorii Oregon ob Pacifiku in konča v Yorktownu v Virginii ob Atlantskem oceanu. Popotnik prečka praktično vse: gore, prerije, reke in gozdove.« Druga so Evropski vinogradi. »Večina evropskih vinogradov je dostopnih po državnih cestah. Zaradi tega so idealne za popotnike na kolesih, ki bi si poleg kolesarjenja radi ogledali tudi pokrajino. Ena od vinogradniških kolesarskih poti povezuje Šampanjo, Burgundijo in Bordeaux v Franciji. Kolesarski navdušenci se radi odpravijo še v Toskano in v nemško dolino reke Mosel.« Tretja: Tour d'Afrique. »Ta pot se začne v severnem Egiptu in konča na Rtu dobrega upanja, približno 12.000 kilometrov južneje, v Južnoafriški republiki. Kolesarji prepotujejo 10 držav in tura velja za eno

najdaljših in najbolj napor-nih na svetu.« Četrta: Alpske poti. »Med alpske poti spadajo različne gorske poti v Italiji, Franciji, Švici, Avstriji in seveda Sloveniji. Na strmih in ovinkastih cestah kolesarji testirajo skrajne meje svoje zmogljivosti, saj se nekatere dvignejo nad 2000 metrov.« Peta: Great Divide Mountain Bike Route (Kanada in ZDA). »Ta kolesarska pot je najdaljša neasfaltirana kolesarska pot na svetu, primerna predvsem za ljubitelje gorskega kolesarjenja. Vodi od Banffa v Kanadi do Antelope Wellsa v New Mexicu. Od začetka do konca poti kolesarji prevozijo 4363 kilometrov, ne da bi morali zapeljati na asfaltirano površino.« Šesta: »Pan-American Highway« (Severna, Srednja in Južna Amerika). »Pot se začne na Aljaski in zaključi na Tierra del Fuegan, skrajnem jugu Južne Amerike. Kolesar vozi skozi skoraj vse geografske in klimatske razmere, ki si jih lahko zamisli.« Sedma: Severozahodni Vietnam. »Pot se začne v Hanoju in se vije približno 500 kilometrov preko gora, plan-taž sadja in čaja, do provin-ce Dien Bien, ki je v zgodovini znana po bitki Dien Bien Phu. Iz glavnega mesta provin-ce pelje pot preko prelaza Tram Tom, ki je na višini 1900 metrov in je najvišja

cesta v Vietnamu. Preko prelaza nato sledi spust proti zaključku v mestu Lao Cai v severovzhodnem delu Vietnama.« Osmo: Tasmanija (Avstralija). »Del 1000-kilometrske poti preko Tasmanije je ena glavnih atrakcij za ljubitelje gorskega kolesarjenja, saj se kolesarji od Davenporta do Doverja prebija-jo skozi 477 kilometrov gozdnih poti.« Deveta: Kolesarska tura ob Donavi. »Je druga najdaljša kolesarska pot v Evropi. Kolesar začne v Donaueschingenu v Nemčiji in zaključi ob 2850 kilometrov oddaljenem Črnem morju. Najbolj popularni deli proge so do Passaua na Bavarskem, 320-kilometrska pot do Dunaja in 330-kilometrski del do Budimpešte.« In še deseta: Maui (Havaji). »Pot vodi skozi spektakularen naravni rezervat in se dvigne na 3048 metrov visoki vrh Haleakala. Zaradi tega dviga je ena najbolj utrujajočih kolesarskih poti na svetu.« (Povzeto po moskisvet.com) Kaj porečemo? Veličastni izbor in izziv. Vas kate-ra zamika?

Mogoče ob Donavi

Če mene vprašate, me podvig gornjega tipa prav nič ne mika. Že ko kolesarim po naših cestah in poteh, me stisne pri srcu ob pogledu na »malharje«. Tako

pravim kolesarjem, ki s kolesom potujejo, ob straneh imajo obešene velike malhe. Moja boljša polovica jih občuduje, jaz pa pomilujem. Bogu hvala, da mi ni treba potovati na ta način. Zdaj pa pomislite, da bi na ta način prevozili Tour d'Afrique, tisto od gornjih tur, ki poteka od egiptovske do južnoafriških obal. V prvi in zadnji državi si vožnjo še lahko predstavljam. Kaj pa v tistih, kjer vladajo hude suše, lakota in državljanske vojne? Kjer ob cestah prežijo tolpe vseh mogočih plačancev. Ali pa vate zrejo oči sestradanih otrok. Čisto lepo si predstavljam vožnjo od atlantske do pacifiške obale ZDA, Coast-to-coast. Tam je ob cestah vse polno motelov. Ali pa te spremlja, če si to lahko privoščiš, ekipa v avtodomu. Edina od predlaganih poti, ki se mi zdi res mikavna, je tista ob Donavi, od nemškega povirja do črnomske delte. Pa še razmeroma blizu je in lahko bi jo prevozili v več etapah ...

S kolesom v Ukrajino

Čudno se mi zdi, da se v pričo vseh teh »girov«, »tourov« in »vuelt« ni še nihče domislil, da bi sestavil ekipo, ki bi se podala na solidarno-stno kolesarsko vožnjo po zahodni Ukrajini. Ta bi bila pa res pogumna in aktualna!

Ti dve kolesarki sta bili fotografirani med vožnjo v čilski Patagoniji, za njima slikovita Cordillera del Paine, 25. novembra 2008. / Foto: Wikipedija

Tole polno opremljeno potovalno kolo je bilo fotografirano nekje v Tibetu, 10. oktobra 2010. S takim se res daleč pride. / Foto: Wikipedija

Ti trije poljski kolesarji pa so potovali po Sloveniji, fotografirani nekje na Gorenjskem, 7. avgusta 2004. / Foto: Wikipedija

Nove knjige (642)

Kje je otrok?

MIHA NAGLIČ

Osrednji lik te knjige je socialna delavka Kristina, ki skoraj šest let zamenja človeka, ki je ugrabil deklico Pio. »Pri svojem delu se nenehno sooča z ljudmi, ki jim pomaga v stiski. Nekateri od njih so ji hvaležni, drugi so prepričani, da je zanje naredila premalo. Ko sredi vročega poletja Kristino najdejo mrtvo na nekem parkirišču v Šentvidu, nihče niti ne slutiti, kdo bi bil lahko kriv za njeno smrt. Jo je ubila lastna hči, morda celo Milena M., nekdo od sokrajanov iz vasi-ce pod Starim vrhom? Morilec se razkrije malo pred koncem knjige.« Tako vsebino na spletni strani založbe Primus na kratko povzame avtorica. Pojasni tudi motiv za pisanje te knjige.

»Potem sem spoznala Katjo, mamico petletne deklice Pike. Pred nasilnim partnerjem sta se zatekli v varno hišo. Moški, v katerega se je zaljubila, jo je imel zaprto v stanovanju. Dovolil ji je le, da je šla v službo, pa še to v spremstvu njegove sestre. Nekoč, ko ga ni ubogala – šlo je za nepomembne malenkosti –, je punčko odpeljal in jo skril pri prijateljih. 'Mislila sem, da bom umrla od groze,' je pripovedovala Katja. 'Strahu, ki se mi je zažrl v srce, ne bom nikoli pozabila.' Ob pomoči sosedice ji je uspelo uiti. V veliko pomoč ji je bila ena od socialnih delavk območnega CSD. Po njeni zaslugi se je punčka ponovno vrnila k mami-ci. Katjina zgodba je postala moja stalna spremljevalka. V mislih sem se k njej

pogosto vračala. Potem pa sem spoznala Jernejo, ki je odsedela petletno zaporno kazen, ker je umorila moža, ki je njo in hčerko fizično in spolno izrabljal. Dve zelo različni usodi, obenem pa zelo podobni! Med drugim mi je povedala tudi to: 'V vsakem od nas tiči morilec. Ko smo potisnjeni ob rob, se zgodi marsikaj. Tudi tisto, kar kasneje obžalujemo.' Povedano mi ni dalo miru. Spodbudilo me je k razmišljanju. Ne bi bil že čas, da se iz zapisovalke usod prelevim v pisateljico?»

In tako se je zapisovalka usod »prelevila« v pisateljico. Knjiga ima več odlik. Prva je, da se lepo bere.

Milena Miklavčič, Kje je otrok?, Jutri 2052, Žiri, 2022, 328 strani

Kar je za kriminalko nujno. Druga je, da avtorica tudi to pot v osrednjo vpleta še celo vrsto stranskih zgod – primerov, ki jih v svoji službeni praksi obravnava glavna junakinja kot socialna delavka. Preplet vseh teh zgodb je zapleten, a napisan tako, da mu bralec še lahko sledi. Ob branju se mi je utrnila primerjava s slovitimi angleškimi Umori na podeželju. Dogaja se sicer predvsem v Ljubljani, a seže tudi v Poljansko dolino. Inšpektorja Robert in Zoran sicer nista tako domišljena kot »chief inspector« Barnaby in njegovi pomočniki; primeri, ki jih rešujejo, pa so primerljivi ...

Kultura

Zgodbe crngrobskih podob

V galeriji Crngrobsk turn v cerkvi Marijinega oznanjenja v Crngrobu, enem največjih spomenikov freskantstva na Slovenskem, je na ogled razstava z naslovom Crngrob naokrog – zakladnica freskantstva. V raziskovalnem delu projekta Crngrob naokrog je bilo vodilo kustosinje Loškega muzeja Nine Misson poiskati »manjkajoče« freske in jih na dostopen način predstaviti javnosti.

IGOR KAVČIČ

Starejša in srednja generacija se crngrobske cerkve spominja kot enega od prizorišč, na katerem so pred petdesetimi leti snemali slovensko filmsko klasiko Cvetje v jeseni (premiera filma je bila leta 1973). Le kdo se ne spomni prizora, ko je Polde Bibič, filmski Janez, kupoval lectovo srce Mileni Zupančič, filmski Meti, in se postavil zanj ter prebunkal lokalne fante, ker so se ti norčevali iz njiju? Slikoviti prizori so bili med drugim posneti ob vhodni stebriščni lopi cerkve Marijinega oznanjenja.

RS za kulturne dejavnosti, Kulturno-zgodovinsko društvo Lonka Stara Loka, Loški muzej, Občina Škofja Loka in Župnija Stara Loka.

Cerkve bogata s poslikavami

Cerkve Marijinega oznanjenja v Crngrobu so začeli graditi najkasneje v 13. stoletju, današnjo podobo pa je dobila v 19. stoletju. Romarji, ki so v preteklih stoletjih prihajali v Crngrob, so s svojimi darovi omogočali tako povečave cerkve kot naročila bogate likovne opreme. Poleg zlatih baročnih oltarjev vsekakor izstopajo stenske poslikave, ki so nastajale

Razstava Crngrob naokrog – zakladnica freskantstva bo na ogled do 8. septembra ob sredah in nedeljah od 16. do 18. ure. Vodstvo po razstavi s kustosinjo Nino Misson bo potekalo v soboto, 3. septembra, ob 12. uri.

Filmarje je takrat bržkone navdušila predvsem fotogeničnost crngrobske cerkve, znano pa je, da ta sakralni biser v sebi skriva večstoletno stavbno zgodovino, Crngrob je bil namreč že v srednjem veku doma in na tujem uveljavljeno romarsko središče, zagotovo pa danes velja za enega največjih spomenikov freskantstva na Slovenskem. Prav crngrobske freske na razstavi, ki jo je pripravila kustosinja Loškega muzeja Nina Misson, stopajo v ospredje. Tokratna razstava je sicer del širšega projekta Crngrob naokrog, pri katerem sodelujejo Razvojna agencija Sora, škofjeloska izpostava Javnega sklada

skoraj vso stavbno zgodovino cerkve. Nekatere slikarje so še danes dobro ohranjene, druge so že težko prepoznavne ali pa so bile celo snete in so hranjene v galerijskih depojih.

»V okviru projekta sem že lansko poletje začela raziskovanje crngrobske cerkve za namen razstave in priprave vodnika po cerkvi. Poudarek je na doslej še neznanem, predvsem kar se tiče fresk. Kje so, so ohranjene v originalu, morda obstajajo kopije ali vsaj fotografije ... Nekatere manjkajoče freske iz cerkvene severne ladje smo na primer našli v depoju Narodne galerije Slovenije,« pove Nina Misson, pri

Kustosinja Loškega muzeja Nina Misson se je zadnje leto temeljito posvečala zakladnici freskantstva v crngrobski cerkvi. / Foto: Tina Dokl

čemmer posebej omenja fresko sv. Ane Samotretje: »Na naši razstavi si lahko ogledate fotografijo originala, ki je v galerijskem depoju, saj je freska v preslabem stanju, da bi si jo lahko izposodili za razstavo.« Kot doda, sta freske že leta 1935 odkrivala umetnostni zgodovinar in deželni konservator Franče Stele in restavrator Matej Sternen, tokrat pa jih na javnosti dostopen način predstavljajo na razstavi. Obiskovalcem je predstavljenih dvanajst poslikav iz različnih obdobij.

Freske in njih zgodbe

Obiskovalcem je predstavljenih dvanajst poslikav iz različnih obdobij. Med njimi so na primer kopije fresk,

ki jih je v tridesetih letih prejšnjega stoletja naročil staro-loški kaplan in umetnostni zgodovinar Janez Veider, tudi avtor prvega vodiča po cerkvi. Kopije je kasneje po

na zunanji steni cerkve. »Leta 1955 so jo poskušali rešiti z dodanim nadstreškom, a je v naslednjih desetletjih tako rekoč izginila. Čudovit primer je tudi freska Sve-

Na razstavi je v sliki in besedi predstavljenih dvanajst fresk iz crngrobske cerkve. / Foto: Tina Dokl

daril Muzejskemu društvu, preko katerega jih je dobil Loški muzej in so celo eni prvih inventariziranih predmetov takrat ustanovljenega muzeja. »Nekatere freske so v cerkvi težko dostopne. Na primer freska na vhodni strani cerkve je deloma zakrita, ker so v 19. stoletju nanjo prislonili konstrukcijo vhodne lope, deloma pa je vidna v podstrešnem delu, kamor bi se bilo treba vzpenjati med tramovi, kar je seveda neprimerno za obiskovalce. Zato fresko predstavljamo s fotografijo,« pojasnjuje kustosinja. S črno-belo fotografijo iz šestdesetih let je predstavljena tudi freska sv. Krištofa iz druge polovice 15. stoletja, ki je komaj še vidna

ta nedelja, katere kopijo hranijo Loški muzej.«

Vsaka predstavljena freska ima na razstavi tudi vsebinsko razlago v slovenskem in angleškem jeziku, ki bo dobrodošla predvsem za vse tiste, ki so jim biblijske vsebine manj znane. Avtorica razstave je v galerijski prostor dodala tudi film, v katerem sodelujeta glasbenik in velik poznavalec starih glasbil Janez Jocif ter geolog in zgodovinar Alojzij Pavel Florjančič. Prvi nam predstavlja motiviko freske Sveta nedelja, drugi na zanimiv anekdotičen način pojasni, kako je s kitovo kostjo, ki je že več kot petsto let pod stropom crngrobske cerkve, zakaj ima nadangel Gabrijel

tri roke in zakaj je v cerkvi kar petkrat upodobljena sv. Barbara. »V vsakem obdobju so postavili svojo Barbaro. Tu okoli so bile jame, v katere je kdo padel, v njih so se po ustnem izročilu skrivali razbojniki, ki so napadali ljudi, ki so potovali iz Kranja v Škofjo Loko. Zato je marsikdo cerkvi doniral denar in želel, da vanjo naslikajo sv. Barbaro,« pove izjemen poznavalec crngrobske zgodovine Alojzij Pavel Florjančič in doda, da je kitova kost najbrž najstarejša muzealija na Slovenskem, saj je na svojem mestu obešena že od leta 1451.

Novo življenje crngrobske cerkve

Velik prispevek k ponovnemu oživljanju crngrobske cerkve je po prenovah v zadnjih dveh letih prispevalo tudi Kulturno-zgodovinsko društvo Lonka Stara Loka, ki upravlja tudi galerijo. »V galeriji smo pripravili že več razstav, od dragocene zbirke crngrobskih mašnih plaščev iz 18. in 19. stoletja do razstave čipk, predvsem pa vsebin, povezanih s kulturno dediščino in zgodovino Crngroba, cerkve in okolice. Galerija je lepa dopolnitev cerkve, ki je kot državni kulturni spomenik že sama po sebi neke vrste naravna galerija,« pove vodja galerije Urška Florjančič, prepričana, da prostor, tako galerija v zvoniku kot cerkev sama, kar kliče po dogodkih.

Predsednik društva Michael Habicht pri ponovnem oživljanju Crngroba kot ključno podporo poudarja angažma Občine Škofja Loka in župana Tineta Radinje. »V letošnjem letu je tu potekalo že veliko kulturnih dogodkov, od cikla koncertov, ki ga je pripravil Janez Jocif, do razstav in seveda bogoslužja ob vseh Marijinih praznikih. Sem in tja pride na vrsto tudi kakšna poroka,« poudarja Habicht; da dvakrat na teden tudi pohodnike, ki gredo naprej na Križno goro ali Planico, pričaka odprta cerkev.

Že pomladi se je več kot deset prostovoljcev društva udeležilo izobraževalnega programa, da bodo lahko ob sredah in nedeljah, ko bo galerija odprta, obiskovalce tudi vodili po razstavi in cerkvi. Nina Misson je pripravila tudi brezplačni vodnik po cerkvi Marijinega oznanjenja Crngrob naokrog.

Dober poznavalec crngrobske cerkve Alojzij Pavel Florjančič v filmu na razstavi predstavi tudi zgodbo o kitovi kosti, ki je v cerkvi razstavljena že od leta 1451. / Foto: Tina Dokl

Pogovor

Rada imata naravoslovje in glasbo

Jernej Oblak in Nejc Urh

Jernej Oblak z Gimnazije Škofja Loka in Nejc Urh z Gimnazije Kranj sta na spomladanskem roku letošnje mature zbrala vse možne točke in postala diamantna maturanta.

MATEJA RANT

Sta generacija, ki se je dve šolski leti soočala z izkušnjo šolanja na daljavo. Kako sta doživljala srednješolsko obdobje?

Jernej: To ni bilo v redu predvsem z vidika socializacije. Skupaj smo bili slabi dve leti, se pravi, da smo se ravno dobro spoznali, potem pa smo bili več kot leto dni narazen. Ker sem doma s podeželja, sem bil še bolj odrezan od drugih. V šolskem letu, ko smo se šolali na daljavo, sem tako srečeval zgolj enega prijatelja iz šole. Druženje sem najbolj pogrešal.

Nejc: Meni pa je bilo kar v redu. S prijatelji, ki niso iz iste občine, smo se dobivali na Teamsih, nekaj prijateljev pa je iz iste vasi, tako da smo se lahko družili na sprehodih. Sem seveda pogrešal druženje v šoli, a mi bilo tako hudo. Glede šolske snovi pa se mi zdi, da nismo imeli nobenega primanjkljaja.

Jernej: Podobno je bilo pri nas, v šoli so zelo dobro organizirali pouk na daljavo.

Vaju je zaradi šolanja na daljavo kaj bolj skrbelo, kako bo na maturi, in sta mogoče še več truda vložila v priprave na maturo?

Nejc: Mene ni prav nič skrbelo.

Jernej: Tudi mene ne.

Sta torej povsem zaupala v svoje znanje, ki sta ga pridobila v štirih letih srednješolskega izobraževanja?

Nejc: Vsekakor, obenem pa smo v 4. letniku temeljito ponovili preteklo snov in podrobno predelali vse, kar smo potrebovali za maturo.

Jernej: Zato je bilo dobro, da smo se zadnje leto pred maturo vrnili v šolo.

Sta se kljub temu na katerega od izpitov še posebno skrbno pripravljala oziroma vaju je kateri posebno skrbel?

Jernej: Slovenščina – slovnica mi gre sicer dobro, saj je to logični del slovenščine, tudi književnost, esej pa se mi zdi težka zadeva. Če bi ga želel res super pisati, bi se moral veliko pripravljati. Kljub temu sem na koncu dobro opravil.

Nejc: Tudi meni slovnica ni delala težav, tudi na esej smo se v šoli veliko pripravljali, težava je bila samo književnost, ker se je bilo treba uvesti in se naučiti. Pri ostalih predmetih na maturi se mi namreč ni bilo treba veliko učiti, samo nekaj vaj sem naredil.

Nejc Urh in Jernej Oblak / Foto: Tina Dokl

Sta noč pred razglasitvijo rezultatov dobro spala?

Jernej in Nejc: Sva.

Sta torej pričakovala tako dober rezultat? Kdo od vajinih bližnjih ga je bil najbolj vesel?

Nejc: Se mi zdi, da so ga bili večinoma vsi skoraj bolj veseli kot jaz. (smeh)

Jernej: Pri meni je bilo podobno, še najbolj vesela pa je bila mami.

Nejc: Dober rezultat sem namreč pričakoval, saj sem imel po vsakem izpitu občutek, da mi je šlo dobro, le glede posameznih malenkosti nisem bil povsem prepričan.

Jernej: Vedel sem, da imam dovolj znanja, zato sem bil prepričan o dobrem rezultatu.

Matura naj bi bila neke vrste zrelostni izpit. Sta jo tudi vidva tako doživljala?

Nejc: Ne vem, če je to dokaz zrelosti, odraslosti ...

Jernej: Tudi sam mislim, da ne gre za dokaz zrelosti, ampak bolj za dokaz splošnega znanja in sposobnosti.

Nejc: Je pa res, da je zadnji mesec pred maturo vse odvisno od vsakega posameznika in se mogoče tako pokaže, če si dovolj zrel, da se zavedaš, kako pomembno je to, in si se pripravljen za to tudi potruditi.

Jernej: Se strinjam, čeprav priznam, da sam nisem veliko dela vložil v priprave na maturo niti zadnji mesec.

Kaj pa je vajin nasvet maturantom, ki bodo v prihodnjih letih na vajinem mestu?

Nejc: Treba je delati sproti vsa štiri leta, saj potem na koncu ni toliko dela, samo ponoviš, kar že znaš.

Jernej: Res je, to je test štirih let, ne zadnjega meseca, tako da bo najin nasvet prišel

bolj prav tistim, ki se šele vpisujejo v gimnazijo, ne pa toliko maturantom v prihodnjem šolskem letu.

Kaj vama je poleg znanja dala gimnazija?

Jernej: Spoznal sem veliko dobrih prijateljev, s katerimi bomo zagotovo še naprej ostali v stiku.

Nejc: Enako – veliko dobrih prijateljev, dobri profesorji pa so mi dali veselje do znanja.

Mnogi poudarjajo, da je v gimnazijskih programih še vedno veliko balasta. Se strinjata?

Nejc: Po mojem mnenju je gimnazija zadnja stopnja, na kateri lahko pridobiš neko splošno znanje, tako da s tega vidika ni veliko balasta. Gimnazija se mi zdi primerna ravno za tiste, ki jih zanimajo vsa področja oziroma želijo usvojiti čim več znanja. Ravno v tem vidim smisel gimnazije.

Jernej: Jaz bi raje še kaj dodal – recimo znanje računalništva in ekonomije. Glede tega, kaj bi bilo treba črtati iz gimnazijskega programa, se pa ne bi mogel odločiti.

Oba sta se ob šoli posvečala tudi glasbi ...

Jernej: Pri desetih letih sem se odločil, da želim igrati klavir. Imel sem zasebnega učitelja, a sem vzporedno opravljal izpite v glasbeni šoli, tako da imam končno osnovno glasbeno šolo. Še vedno se zelo rad usedem za klavir in igram.

Nejc: V Glasbeni šoli Kranj sem se učil igranja kitare, igral v orkestru in pel v zboru, v zadnjem času pa imam pri Janezu Hostniku še ure solo petja.

Ta čas preživljata svoje najdaljše počitnice. Jernej, za vas

vem, da jih boste izkoristili za trimesečno prostovoljno služenje vojaškega roka. Kako diamantni maturant pristane v vojski?

Za to je veliko razlogov, tudi povsem osebnih. Že dolgo namreč nisem bil pred takim izzivom, tu je res treba vložiti veliko truda, da prideš do rezultatov. Za mano sta že dva tedna služenja vojaškega roka in mi je zelo všeč, saj med nami vladajo res iskreni odnosi – skupaj smo 24 ur na dan, vedno se pomaga vsem, nikogar se ne pusti zadaj.

Nejc, vi pa ste del počitnic baje že preživeli na kolesu?

Dva dni sem kolesaril do Metlike oziroma sem polovico poti opravil z vlakom, polovico pa s kolesom. Tam sem dva dni preživel s prijatelji, ki so pri tabornikih in so imeli tam tabor, čeprav sam nisem tabornik.

Kako pa boste preživeli preostanek počitnic?

Na izletih v gore, obenem se bom posvetil vsem športom, za katere zaradi treningov košarke med letom nimam časa. Pa kakšne dobre knjige si bom zdaj lahko privoščil. Pa upam, da bom spet več časa lahko posvetil igranju kitare, za katero v zadnjem času nisem imel veliko časa.

V mislih pa sta vsaj malo verjetno tudi že pri prihodnjem študiju. Kam vaju bo vodila študijska pot?

Jernej: Študiral bom računalništvo in matematiko v Ljubljani, pri čemer si program delita Fakulteta za računalništvo in informatiko ter Fakulteta za matematiko in fiziko. Matematika mi namreč najbolj »leži«, zanima pa me tudi računalništvo

in sem se že preskušal v programiranju – to se mi namreč zdi dobra uporaba matematičnega znanja. V tem je prihodnost.

Nejc: Jaz pa bom študiral fiziko na Fakulteti za matematiko in fiziko. Že od osnovne šole dalje je to moj najljubši predmet. To se mi zdi res zanimivo področje, ki ponuja tudi široke možnosti za naprej.

Kako pa kot mlada intelektualca doživljata sedanje razmere v svetu, ki ga pestijo vojne, recesija, podnebne spremembe, begunska problematika ...?

Nejc: Imam občutek, da v Sloveniji živimo tako lepo, obenem pa se okrog nas dogajajo grozne stvari. Zato se mi zdi še bolj nerealno, da kar pustimo, da se to dogaja.

Jernej: Najbrž zato, ker gre za globalne probleme, ki na posameznike ne vplivajo neposredno.

Nejc: Če te ne prizadene osebno, ni take motivacije, da bi se boril proti temu.

Mladi so se tudi prek civilno družbenih gibanj aktivno vključili v oblikovanje boljše prihodnosti za vse. Imata občutek, da ste mladi dovolj slišani?

Nejc: Zdi se mi, da naše mnenje je slišano, čeprav se sam za zdaj nisem vključeval v politiko. Lahko grem volit, a se mi zdi, da imam ta čas še premalo izkušenj, da bi lahko presodil, kaj je res najboljše za nas. Verjamem pa, da bom v primeru, da bom končal študij fizike, na tem področju tudi sam po svojih močeh lahko prispeval k boljši prihodnosti.

Jernej: Če si uspešen na nekem področju, zagotovo lahko na ta način največ narediš za korist vseh.

Kakšen je vajin pogled na boljšo prihodnost za vse, kaj bi bilo treba najprej spremeniti?

Nejc: Najprej mi pride na misel to, da bi se res morali posvetiti okolju, ker je s tem vedno več težav – če bomo želeli še naprej živeti na tem planetu, bo treba najti rešitev oziroma omiliti podnebne spremembe.

Jernej: Počasi se bo moral vsak začeti zavedati tudi lastne odgovornosti – vsak mora prispevati svoj delež k rešitvi največjih problemov, ki so res globalni, zato posameznik mogoče ta čas niti ne čuti krivde, ker predstavlja tako majhen del.

Nejc: »Dober rezultat sem pričakoval, saj sem imel po vsakem izpitu občutek, da mi je šlo dobro.«

Jernej: »Vedel sem, da imam dovolj znanja, zato sem bil prepričan o dobrem rezultatu.«

Zanimivosti

Zgodba o Savi

Štirje kajakaši so preveslali vseh 251 kilometrov Save v Sloveniji. Na reki in ob njej so bili enajst dni ter jo doživeli na poseben način. Njihov podvig si je ta čas možno ogledati v dokumentarnem filmu Ena za reko: Zgodba Save, ki poudarja njene lepote in potencial ter hkrati opozarja na posledice poseganja vanjo. Za projektom stoji pretežno gorenjska ekipa pod vodstvom biologa in naravovarstvenika Roka Rozmana.

ANA ŠUBIC

O Savi, najdaljši slovenski reki, povprečen Slovenec ne ve prav veliko. »Za večino je Sava na žalost reka, ki pač teče tam nekje, je umazana od tovarn, in še ko se vozimo čez most, marsikdaj ne pogledamo nanjo,« pravi Rado-
vljičan Rok Rozman, kajakaš, biolog, naravovarstvenik in ustanovitelj gibanja Balkan River Defence, ki se zavzema za ohranjanje rek na območju Balkana. Kot je pojasnil, so se v zadnjih šestih letih osredotočali na številne reke na Balkanu in tudi Sočo. »Save, ki mi je domača reka, pa nikoli nis-
mo zares pokazali, nakar je na žalost prišlo še do načrta za gradnjo od deset do dvanajst jezov na Srednji Savi, zato smo se odločili pozor-

Savo Dolinko in Savo Bohinjko. Doživetja so strnili v dokumentarni film Ena za reko: Zgodba Save, ki ga ta čas predvajajo po Sloveniji. Mi smo si ga nedavno ogledali v Kranju, kjer so bili navzoči tudi nekateri ustvarjalci filma na čelu z idejnim vodjem projekta Rokom Rozmanom.

Film je ustvarila pretežno gorenjska ekipa vključno z režiserjem Rožletom Bregarjem iz Radovljice. Snemalna ekipa je konec lanskega junija na enajstdnevni odpravi spremljala štiri kajakaše – že omenjene-
ga Rozmana, Carmen Kuntz, Branka Djokovića in Bora Miheliča, ki so preveslali celoten tok Save, vse od Podkorna in Bohinja do Jesenic na Dolenjskem. Snemalca Rožle Bregar in Mitja Legat

Zgodbo Save pripoveduje igralka Sabina Kogovšek, filmsko glasbo pa je prispeval Janez Dovč.

Posebno doživetje

»Sam sem Savo poznal bolj v zgornjem delu, saj smo kajakaši in ribiči odvisni od divjih rek. Poznal sem jo tudi v srednjem delu in delno v spodnjem, nisem pa nikoli cele odveslal. Izkušnja je bila posebna, saj smo bili vseh enajst dni za vodo, tam spali, jedli, se družili z ekipo ter reko doživeli tako, kot je treba: v dežju, soncu, tam, kjer je divja, in pri jezovih. Precej smo jo že uničili, vmesni deli, ki se jih nismo preveč dotikali, pa so neverjetno lepi. Sploh se ne zavedamo, kaj imamo,« je poudaril Rozman.

Kot ugotavlja, je Sava na Gorenjskem lepa, sploh bohinjski krak. »Sta pa Sava Bohinjka in Sava Dolinka povsem različni, prva je temno zelena, druga svetlo modra, razlikujeta se po prodiščih, skozi kakšno dolino tečeta. Ko se pod Radovljico zlijeta skupaj, kar težko verjameš, da sta to dva kraka iste reke. Dolinka je bolj uničena z jezovi in tovarno na Jesenicah, je pa zato del v povirju Brje pri Bledu toliko lepši pa tudi odsek od Kranjske Gore do Jesenic je zelo lep.« Omenil je tudi nekaj zanimivih živali na gorenjskem delu Save: povodnega kosa, vidro, ptico mali deževnik, sivo čapljo, bobra, ki ga najdemo okoli Bleda, sulca ... »Zaradi sulca hodijo sem ribiči iz cele Evrope. V Savi v okolici Kranja do Zarice ter potem tudi v Medvodah in vse do Zidanega Mosta so sulci, ki zrastejo vse do 1,2 ali 1,3 metra in imajo 25 kilogramov. Jedo polmetrske

Kajakaši Rok Rozman, Bor Mihelič, Branko Djoković in Carmen Kuntz / Foto: Katja Jemec

postrvi, tudi kakšno raco, in gre za neverjetno ribo, ki se tu še divje razmnožuje. Takih rek je malo.«

Rozmana je navdušila tudi srednja Sava med Medvodami in Zidanim Mostom. Od Ljubljane naprej so opazili lepa prodišča, kanjone, bistro reko. »Zanimive so tudi plaže v posameznih vaseh. Tam, kjer je lep prod, boš vedno našel ljudi, ki so se hodili tja kopat, tako kot smo se mi nekoč kot otroci hodili na Posavec,« je pojasnil Rozman, ki se še danes z veseljem osveži v Savi pod Radovljico.

Popisali vrste ptic in vzorčili vodo

Med spustom po Savi so popisali tudi vrste ptic, med katerimi je tudi zanimiva barvita ptica čebelar, ki s svojim pisanim perjem spominja na papigo, živi pa le še na treh lokacijah te reke. V dogovoru z raziskovalci ljubljanske biotehniške fakultete so jemali še vzorce vode. Dokončne rezultate še čakajo; gre namreč za kompleksno raziskavo, ki bo na podlagi delčkov DNK-ja, ki so se ujeli na filter, pokazala, kakšna je pestrost vrst rib vzdolž cele Save v Sloveniji.

Rozman je zaskrbljen glede načrtovane izgradnje od 10 do 12 hidroelektrarn na srednji Savi med Tacnom in Zidanim Mostom. »To pomeni en jez na sedem kilometrov in da od reke ne bi imeli nič več, le serijo akumulacij, mrtvih jezer, ki bi ob poletnih sušah grdo smrdela in bi se lahko poslovi-

li od potenciala za turizem in mnogih živali. Uničili bi enega zadnjih odsekov divje reke, ki jih še imamo. In če kdo ne verjame, da jezovi niso ultra zelena optimalna rešitev, naj se te dni zapelje na akumulacije na Spodnji Savi. V Brežicah je ekološka katastrofa, alge so povsod, ribe in druge živa-

zelo pestro. »Včasih je težko priti k reki po kopnem, s čolna jo doživiš na čisto drugač način,« je ugotavljal. Gledalcem je položil na srce, naj si vzamejo čas za spoznavanje Save; ne samo s čolna, saj je na mnogih odsekih zanimiva tudi za sprehode in kopanje. Kajakaš Branko Djoković, prav tako Kranjčan, je de-

»Vseh enajst dni smo bili za vodo, tam spali, jedli, se družili z ekipo ter reko doživeli tako, kot je treba: v dežju, soncu, tam, kjer je divja, in pri jezovih. Precej smo jo že uničili, vmesni deli, ki se jih nismo preveč dotikali, pa so neverjetno lepi. Sploh se ne zavedamo, kaj imamo,« je poudaril Rok Rozman.

Del ekipe na projekciji filma v Kranju: Branko Djoković, Mitja Legat, Rok Rozman, Carmen Kuntz in fotografinja Katja Pokorn / Foto: Primož Pičulin

nost posvetiti tej reki,« je pojasnil. Prvotno idejo, da bi preveslali in posneli Savo od Bohinja do Beograda, so jim preprečili protikoronski ukrepi, zato so na koncu preveslali vseh 251 kilometrov te reke v Sloveniji vključno z njenima izvirnima krakoma

sta vsak dan posnela vsaj dve ali tri ure materiala, ki so ga na koncu strnili v 84-minutni film. Ta skozi pot kajakašev prikaže pestrost živalskega sveta v Savi in ob njej, naravo pa tudi posege v reko, kako smo jo načeli s hidroelektrarnami in industrijo ...

Takole so kajakaši obhodili jez na Savi Dolinki – podobno kot še 15 drugih jezov na Savi v Sloveniji. / Foto: Katja Pokorn

Vzorčenje vode za DNK-raziskavo o vrstah rib v Savi

/ Foto: Katja Jemec

Prodišče na Savi Bohinjki pod vasjo Nomenj / Foto: Rožle Bregar

li umirajo, voda se je segrela do 29 stopinj,« je opozoril Rozman ter dodal, da je na Savi že sedaj 16 jezov, nakar od hrvaške meje do izliva reke v Donavo ni niti enega več. »Reka nikakor ni povsem divja, vendar mi mislimo, da je nekje treba reči: dovolj je. Nismo radikalci, ki bi se zavzemali, da nobene-
ga jezua nikoli več ne bo. Ne. Nekaj jih že imamo in še jih delajo, a naj ne delajo 'neumnih' jezov. Ti, ki so načrtovani na Savi, ne bi prinesli toliko električne energije, da bi bil projekt smiseln,« je prepričan Rozman.

Kaj imamo in kaj lahko izgubimo

»Savo sem prej slabo poznal. Sploh tukaj v naši bližini okolici je res lepa,« je na kranjski projekciji filma priznal snemalec Mitja Legat iz Kranja in dodal, da je bilo njihovo popotovanje z Gorenjske do hrvaške meje

jal, da je bil veslaški podvig na Savi zanj verjetno doživetje življenja. »Od majhnega sem odraščal ob tej reki, a se ne zavedamo, kaj imamo in kaj lahko izgubimo.«

Začetek nove zgodbe

Film bodo do septembra prikazali na 28 poletnih projekcijah po Sloveniji, nakar bo jeseni šel v kinodvorane ter nato še na filmske festivale po Sloveniji ter v Evropi in Severni Ameriki. Rozman upa, da film ne bo konec, pač pa začetek neke nove zgodbe in da bo spodbudil pogovore o Savi in njeni prihodnosti, sploh v krajih ob reki.

Ob filmu je izšel tudi kajakaški vodnik po Savi, v katerem so reko razdelili na 16 kajakaških etap, poleg tega pa so predstavili živalski in rastlinski svet za Savo. Gre za neverjetno reko, ki se jo splača doživeti, in to ne samo s čolna, je še poudaril Rozman.

Jaz, midva in mi

Srbija

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

Letošnji dopust je popolno nasprotje lanskega. Lani smo kolesarili ob reki Rohni, od njenega izvira visoko v Švicarskih Alpah do izvira v Marseillesu. Bilo je čudovito lepo, vendar v Švici tako zelo drago, da je Janez že lani močno navijal za letošnji Balkan. Sedaj smo tukaj. Srbija, Črna gora in Kosovo so naše destinacije. Kar nekaj točk je bilo namenško izbranih, da nam bo Janez pokazal, kje je služil svojo vojaščino, in tako je bilo prvo mesto Kraljevo. Potujemo le še z našo najmlajšo, Evo, ostali člani imajo svoje

dopuste. Naša dva fanta kolesarita ob Dravi in Donavi od Ptuja do Črnega morja. Ko smo se lani vrnili s kolesarjenja ob reki Rohni, se je Rok po treh dneh počitka podal na prvo moško daljinsko kolesarsko turo, od doma do Pariza. Star je bil 15 let in mnogi smo me spraševali, ali ga bova kar pustila. Niti za trenutek nisem pomislila, da ga ne bi. Jabolko ne pade daleč od drevesa, to počnemo celo življenje, kolesaril je z bratom, ve, kako se tej stvari streže, v ekipi so bili trije in bili so odlični. Kadar kolesarijo mladi fantje, tedaj se kilometri hitro vrtijo, trenutno jim to veliko pomeni. Tako sta tudi fanta že lani izbrala letošnjo destinacijo, to je reka Donava. Trenutno sta že v Romuniji. Nič v življenju ni naključje, v Beogradu smo se srečali. Fanta sta bila zelo hitra, mi smo malo bolj zgodaj odšli od doma. Dome-

Kavarne, lepe trgovine, ljudje se pogovarjajo, sedijo.

nili smo se za srečanje v eni od gostiln. Ali je to naključje? Tako se nam pač v življenju dogaja. Beograd smo tako zgolj obvozili, naš prvi cilj je bil Kraljevo. Kakšni pa so bili prvi vtisi Srbije izven

Beograda? Avtocesta je postala prometna praktično tik pred glavnim mestom, sicer se zdi, kot da ni ne potrebe niti želje po izmenjavi tovara ali potnikov z drugimi deželami. Torej Kraljevo, mesto s 63.000 prebivalci (Kranj jih ima 38.000). Stare stolpnice, avtocesta je zgrajena do Čačka, potem je običajna cesta. Vasi ob tej poti imajo vsaj eno skupno značilnost, skoraj vsaka druga vas ima odpad starih avtomobilov. Vozni park na cestah je zelo raznolik, tudi Yugo 45 in Zastava Scala, ki so bili stari več kot 40 let, so še v voznem stanju. Smeti so povsod ob javnih poteh, po pločnikih, parkiriščih, ob rekah. Stari avtomobili so tudi smeti, kam naj z njimi. Nekateri odpadki so imeli že sortirane dele, vrata, odbijači, večinoma pa so avtomobili ležali kot stara pločevina. Zvečer je bilo v običajnem delovnem dnevu na promenadni ulici polno ljudi, predvsem mladih. Kavarne, lepe trgovine, ljudje se pogovarjajo, sedijo. Naslednji dan smo si ogledali prve samostane. Tam je situacija povsem drugačna. Vse je brezhibno čisto, urejena trata z namakalnim sistemom, rože, vrtnarji, povsod trgovine s spominki in domačimi proizvodi. Kot da to ni ista dežela.

(se nadaljuje)

Vojaščina

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

Letos sem jaz izbral del dopusta. Želel sem videti kraje, kjer sem leta 1984 služil vojaščino. Najprej tri mesece v Kraljevu, nato pa še enajst mesecev v Prištini. Bil sem prometni policist (srbsko saobračajna policija), rekli so nam saobračaji. Očitno sem v tistih časih dobil zelo dobro priporočilo (ne vem, od koga), da sem se znašel v tej enoti. V Kraljevu smo imeli izobraževanje in usposabljanje (srbsko obuku). Imeli smo koristna predavanja o motoroznanstvu, naklonih, ki jih mora premagati vojaško vozilo.

Na vprašanje oficirja, kako bi izračunali naklonski kot, sem rekel, da moramo uporabiti funkcijo tanges. Ni rekel, ali je prav ali narobe, le začudeno me je pogledal in vprašal: »Na katero šolo si pa ti hodil?« (srbsko Na koju školu si ti išao?) Imeli smo pa seveda tudi precej političnih lekcij in predavanj (srbsko politička nastava). Takrat sem jih težko poslušal in še danes se mi zdijo nesmiselna in neuporabna. Naučili so nas vožnje z motorji. Vožnje smo prakticirali z motorji znamke Moto Guzzi, pridobil sem izpit A-kategorije in bilo je odlično. Usmerjali smo promet v križiščih najprej na poligonih v vojašnici, nato pa kar v mestu Kraljevo, takrat smo nosili bele manšete. Spominjam se čudovitega občutka, ko sem stal sredi križišča – vsi vozniki so me ubogali, gledali mene in moje roke ter poslušali piske piščalke.

Pravzaprav se je naše potovanje po poteh JLA začelo v Slavonskem Brodu. Tam smo brez najave obiskali kolega, s katerim sva služila vojaščino v Prištini. Oba sva bila pisarja (rekli smo čato). Začudenje je bilo obojestransko. Pač, snidenje po 37 letih. On je odvetnik. Pred meseci se je peljal v Nemčijo in pravi, da je v Kranju pomislil, le kaj dela

Janez Logar, ali je še živ. Izmenjala sva si nekaj prigod, kam in kako nas je pripeljalo življenje, in se veseli poslovili. Morda pa se še kdaj srečamo.

Poznam še koga, ki je želel ponovno videti svoje stopinje po JLA.

V Beogradu smo obiskali železniško postajo, kamor sem takrat prispel iz Slovenije. Spominjam se, da je bilo ogromno mladih fantov. Nekateri so nadaljevali v Makedonijo, večina se nas je razkropila po Srbiji. Z našima fantoma smo šli v Beogradu na kosilo. Želel sem naročiti brezalkoholno pivo. Natakarak (srbsko konobar) me debelo pogleda in pravi, naj ga ne sramotim in »gnjavim« (srbsko Nemoj da me brukaš) s takim naročilom. Seveda smo se iskreno nasmejali. Drugi dan, drugje, pa mi je natakarak za isto naročilo odgovoril: »Kaj pa je to?« (srbsko A šta ti je to?)

Služenje vojaščine v JLA mi ni bilo v veliko veselje. Vem, da sem računal odstotke, koliko moram še odslužiti. En dan je bil 2,38 promila. Ko so sotrpini to videli, sem še njim delal te izračune in prognoze, kdaj bomo šli domov.

Bilo je tudi kaj dobrega.

Verjamem vate (1)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

Tudi na območju širše Gorenjske so primeri uspešnega vključevanja oseb z motnjami v telesnem in duševnem razvoju v družbo in delo.

Slednje je namen Društva Verjamem vate s sedežem v Domžalah, nevladne organizacije, ki ima status izvajalske organizacije za osebno asistenco in status socialnega podjetja. Delovne potencialne osebe z motnjami v telesnem in duševnem razvoju razvijajo v okolju, ki je prilagojeno njihovim zmognostim, in sicer v okviru socialnega podjetja in društva, v katerem deluje tudi dnevni center, ki ga sofinancira Občina Domžale, ter v različnih drugih lokalnih delovnih okoljih. Njihov moto je: Samo verjeti moramo, da zmoremo! Na kakšen način jim uspeva? Moči sta združili Domžalčanki Vesna Goršek in Alenka Žnidarič ter januarja 2014 ustanovili društvo. Obe sta mami otroka s posebnimi potrebami. Kot poudarjata, je bilo njuno

vodilo predvsem spoznanje, da je lahko tudi družina z otrokom s posebnimi potrebami srečna, da je drugačnost nekaj edinstvenega; je modrost, ki jo premore le tisti, ki se ji popolnoma preda.

Vesnina danes 19-letna hčerka Maruša ima artrogripozno, razvojno motnjo sklepov, kar pomeni pomanjkanje normalnega obsega gibanja v enem ali več sklepih. Že ob rojstvu se je to videlo tako na njenih prstih na rokah kot na gležnjih. »Pozitivno je, da se stanje kar dobro lahko izboljša tudi z operacijo. Poznamo več stopenj te bolezni. Nekateri imajo pridruženo tudi motnjo v duševnem razvoju in v tem primeru večinoma težjo artrogripozno. Maruša k sreči ne. Ko se je rodila, še niso točno definirali, kaj je narobe. Govorili so o deformaciji prstov ... Čez nekaj časa je dobila diagnozo. Prej nisem poznala nikogar s to boleznijo. Bil je šok, ko rodiš otroka in vidiš, da ni vse, kot naj bi bilo. Imela sem upanje, da

Domžalčanki Vesna Goršek (levo) in Alenka Žnidarič sta združili moči in januarja 2014 ustanovili društvo Verjamem vate. / Foto: Maja Bertoncej

bo vse v redu. Hodili sva na fizioterapije, masaže ... Veliko sem delala z njo in to se je poznalo,« pojasnjuje Vesna Goršek. Maruša je letos zaključila srednjo šolo, opravila maturo in bo izobraževanje nadaljevala na fakulteti.

Alenkin sin Lan ima dvajset let. V nosečnosti je imela težave s slabostmi, napovedi

so bile, da bo pritlikav. Rodil se je z Downovim sindromom. »Za družino je bil to seveda šok, morda še najmanj zame. Sem človek, ki razmišlja v smeri, da tudi če se zgodi kaj nepredvidljivega, je treba v akcijo. Nima smisla razmišljati, zakaj se je zgodilo ravno nam ... Takoj smo se povezali z

družinami, ki imajo otroka z Downovim sindromom. Priskočili so nam na pomoč z izkušnjami, napotki. Povezali smo se s strokovnjakinjo Elzo Sabolič in delali po knjižicah Majhni koraki. Z Lanom smo intenzivno delali 15 let. To se je obrestovalo. Napredek je bil ves čas viden in tudi za starše je potem lažje. Ko danes gledam nazaj, lahko rečem, da sta zgodnja obravnava in celostni pristop izjemnega pomena. Lan je obiskoval redni vrtec, štiri leta večinsko osnovno šolo, končal pa je devet let šole s prilagojenim programom OŠ Roje. Potem je prišel v društvo Verjamem vate. Nismo se odločili, da bi ostal v posebnem programu do 26. leta starosti. Vsi smo zadovoljni. Naše življenje poteka povsem običajno, kot v vsaki družini. So prilagoditve, a saj so povsod. Lan smuča, plava, vozi kolo ... Ne zdi se nam, da bi bili za kaj prikrajšani,« je povedala Alenka Žnidarič.

(Se nadaljuje)

TUNJIŠKE ZGODBE (2)

Dezertter

IVAN NOGRAŠEK

Zgodba se je zgodila neka-ko v času zaključka prve petletke po vojni. Petletka je bila nekakšen zapovedan državni gospodarski plan, kjer se je tekmovalo, katero podjetje bo več naredilo za domače potrebe in – še bolj важно – tudi več izvozilo. Tovarna Stol z Duplice je množično izdelovala vsemogoče stole in jih tudi izvažala po Evropi. Dva furmana sta s konji vozila visoko naložene vozove, s papirjem ovite stole z Duplice na kamniško železniško postajo. Na postaji sta bila zaposlena dva fanta, Franci in Mirko, ki sta zlagala stole v zaprte vagone, ki so jih nato odpeljali proti Ljubljani in dalje kupcem po Evropi. Neki dan sta Franci in Mirko nalagala že tretji vagon, ki je bil namenjen nekam gor, proti severu naše celine. Franci je pred dnevi dobil poziv, da mora na služenje vojaškega roka za dve leti, v proletarsko brigado v Niš. To je bila povsod znana brigada z železno disciplino in kot kovačnica najbolj vzdržljivih vojakov.

Med stoli sta pustila luknjo

V tistem času pa je bila kar moda ali navada, bolj kot potreba, da je marsikateri fant odšel čez hribe v Avstrijo in se tako izognil služenju dolgega in napornega vojaškega roka, ki tedaj ni bil nič kaj enostaven. Posebno so se temu radi izmuznili tisti, ki bi morali v mornarico za tri leta. Franciju se je kar sama nudila priložnost, da se skrije v vagon med stole in se udobno

odpelje proti severu, tam pa se bo že nekako znašel, tako kot se mnogi drugi. Svoje misli in želje je zaupal prijatelju Mirku. Skupaj sta med stoli pustila luknjo, kjer bo kar udobno preživel tista dva dneva, kolikor bo potrebno, da bo prečkal eno ali pa celo dve državni meji. S seboj je vzel štruco kruha, nekaj vode in konzerv. Mirko je vagon do konca naložil in zaprl.

Slepi potnik na tovornem vlaku

Že čez nekaj ur je tovorni vlak odpeljal proti Ljubljani. Tam so cariniki vagone še zaplombirali in na vagonске tablice napisali mesto, kjer naj bi poslano robo razložili. Franci se je kot slepi potnik kar dobro počutil, ko pa sta minili že dve noči in dobršen del tretjega dne in je bil prepričan, da je vlak že najmanj nekje na Bavarskem, se je vlak za daljši čas ustavil na neki postaji. Franci je pričel tolči po steni vagona in vpiti v tam znanem jeziku: »Aufmachen!« Res so se čez nekaj časa odmaknila vrata vagona. Franci se je znašel na železniški postaji. Ogledoval si je poslopje

in iskal, kje je napis mesto, kjer se je vlak ustavil. Kakšno razočaranje. Prav nad glavo mu je visela črno-bela tabla z napisom Jesenice. Od nekod so se pojavili miličniki, ki so prestrašenemu Franciju natakneli lisice. Odpeljali so ga v kranjski zapor, že naslednji dan pa mu je sodnik odmeril že vnaprej predpisano kazen: za poskus pobega čez državno mejo tri mesece zavora, za dezerterstvo pa še dodatna dva meseca. Odpeljali so ga na škofjeloški grad, kjer so tedaj bili večji zapori in delavnice za zapornike. Dolgo se je vlekel čas, predno je minilo tistih pet mesecev.

Delavci so si ga večkrat privoščili

Po odsluženju svoje kazni se je Franci vrnil domov, kjer pa ga je čakal poziv vojnih oblasti za odsluženje državljanske dolžnosti, tokrat v Makedoniji, v Bitoli. Doli da se mora pojaviti v nekaj dneh. Ko se je kasneje zaposlil v tovarni, so si ga delavci večkrat privoščili. Najbolj ga je razjezilo, če ga je kdo pozdravil: »Aufmachen!« Včasih je v takega zajedljivca tudi kaj priletelo.

Vaš razgled

V vročih poletnih dneh ljubitelje nogometa navdušujejo izjemne poteze igralk na evropskem prvenstvu, ki trenutno poteka v domovini nogometa Angliji, tudi pri nas pa se je že začel ples na prvoligaških zelenicah. Kot kaže, so igralci že dodobra usvojili še dokaj sveže pravilo, da ob prostem strelu za živim zidom lahko leži še en igralec ekipe, ki brani svoja vrata – kot pogumna varovalka za morebiten poskus po tleh. S. L. / Foto: Gorazd Kavčič

Marjetin semenj v Kropi tradicionalno združuje dva žlahtna simbola gorenjske kulturne dediščine: nageljne kot avtohtono rastlino Gorenjske in vigenjc oz. kovačnico za ročno kovanje žeblov, ki predstavlja neprecenljivo tehnično dediščino gorenjskih žebblarskih krajev. Še vedno pa drži tudi stara ljudska modrost, da okrog lepih nageljnov nastanejo še lepše ljubezenske zveze. S. L. / Foto: Tina Dokl

Papanova zgodba, 3. del

DR. ZDENKA PAJER LIKOZAR

Ko se je Josip Likozar priženil h »Gecelj«, kot je bilo starejše ime za hišo Mes-to št. 127, na današnji Jenkovi ul. 4, je prevzel posle in jih uspešno širil. Tu je v prvem nadstropju sprva njegova družina tudi stanovala. Dne 19. 10. 1898 je Josip Likozar dobil dovoljenje za opravljanje svoje lastne trgovine. V Laibacher Zeitungu št. 243, na strani 1961, je bil 25. 10. 1898 objavljen razglas: »Pri c. kr. (cesarsko-kraljevi) deželni kot trgovski sodnji v Ljubljani se je izvršil vpis firme: »Jos. Likozar« za trgovino s špecerijskim blagom in špiritom na Josipa

Likozar, trgovca v Kranju, kot imetelja te firme v register za posamezne firme. C. kr. deželna kot trgovska sodnija v Ljubljani, odd. III, dne 19. oktobra 1898.«

Naslednje leto, 13. 9. 1899, je od Jere Zorman, roj. Kenda, vdove in posestnice, odkupil sosednjo hišo, danes Jenkova ul. 2, za 5000 goldinarjev. Goldinar je bil zlatnik (gulden) in uradna valuta od leta 1754 do leta 1892, ko ga je zamenjala krona. Vrednost dveh kron je bil en goldinar. Manjša enota goldinarja je bil krajcar – 100 krajcarjev je bil en goldinar. Vso kupnino naj bi papan izplačal Jeri Zorman šele po njeni smrti, v njeno zapuščino.

Namesto da bi prodajalka dobivala od kupnine običajne obresti, je do svoje smrti neomejeno in brez vsakega računa uživala prodano posest. Tri mesece po njeni smrti so vso pravico brezplačnega stanovanja imeli vsi tisti, ki so tedaj stanovali v hiši, v prvem nadstropju. Jera Zorman je umrla 17. 1. 1904. Glede na plačilni nalog »C. kr. davčnega urada Kranj« z dne 16. 4. 1904 je Josip Likozar poplačal zapuščino Jere Zorman 23 upravičencem v višini okoli 30.560 kron. Srebrna krona je bila uradna valuta od leta 1892 do leta 1924, ko je bil uveden šiling. Krona je veljala 100 helerjev ali vinarjev. Pred

1. svet. vojno je ena zemlja stala 4 helerje. V Jugoslaviji so leta 1945 uvedli dinar, ki se je delil na 100 par. Leta 1873 je dinar uvedla že kraljevina Srbija. Dne 23. 7. 1904 je bila za Jero Zorman zapuščinska razprava. Tako je Josip Likozar postal dejanski lastnik hiše na Jenkovi ul. 2 šele po štirih letih in desetih mesecih.

Dne 20. 4. 1902 je odkupil še sosednjo hišo na Jenkovi ul. 4, kjer je tedaj stanoval z družino. Razen dvorišča je kupil zadaj še gospodarsko poslopje – štal, kjer je bilo prostora za dva konja, kravo, teleta in prašiče. Nad štal je bila velika kuhinja za vse domače in goste (Ovsenek R.

En-ten-tentedra. Spomini na otroštvo v mestu Kranj. Spomini Rada Ovseneka, Gorenjski muzej: 2017, str. 54–56). Hišo je papan kupil za 18.000 kron od Marije Drukar, roj. Götzl (1864–1949), Rimska cesta št. 7, Ljubljana. Bila je soproga notarskega kandidata Avgusta Drukarja (1864–1930) iz Gornjega grada in sestrična papanove žene Marije Rant. 3000 kron je dal Josip Likozar pred podpisom pogodbe na roko Marije Drukar, 15.000 kron pa se je zavezal plačati v osmih zaporednih letih v zneskih po 2000 kron s 5-odstotnimi obrestmi. Vendar je naslednje leto 22. 12. 1903 hišo že povsem poplačal.

Josip Likozar je z družino najprej živel v prvem nadstropju hiše na današnji Jenkovi ul. 4, vendar so že leta 1900 delno stanovali na Jenkovi ul. 2. Obe hiši sta bili v prvem nadstropju, na dvoriščni strani, med seboj povezani z balkonom. Trgovsko dejavnost je Josip Likozar opravljal v trgovini na Jenkovi ul. 4 in po nakupu sosednje hiše Jenkova ul. 2 je tudi tu odprl trgovino. Ker Josepina Puppo ni imela potomcev, je prevzel za nekaj časa še njeno trgovino in tam odprl trgovino na veliko. Tako je nekaj časa, v starem delu Kranja, upravljal kar tri trgovine s špecerijskim blagom.

(Se nadaljuje)

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

- **Oven (21. 3.–21. 4.)**

No, ovenčki, pa ste tudi vi pripravljeni na zabavo, romantično in zabavo. Sprostite se in si privoščite romanco in užitke, ne glede na to, iz česa so sestavljeni. Lahko gre za razkošen dopust ali pa tudi samo za kino in pivo.
- **Bik (22. 4.–20. 5.)**

Lahko se pojavijo zanimivi pogovori z najbližjimi glede vaših stališč, čustev, želja in mnenj. Bolj odkrito se boste izražali in odkrito povedali svoje mnenje. Skrajni čas. Vse pa počnite lahko in brez zamer, saj je vendar poletje.
- **Dvojčka (21. 5.–21. 6.)**

Po dolgem času si boste dovolili več sproščenosti v izražanju. Lažje boste povedali, kaj vam leži na srcu in kaj vas tako moti, da boste nekoga kmalu odrezali iz svojega kroga prijateljev. Seveda ne pozabite, da prehter jezik ni vedno dobra stvar.
- **Rak (22. 6.–22. 7.)**

Končno vas bodo opazili in mogoče celo nagradili. Ni rečeno, da bo nagrada finančne narave, skoraj zagotovo pa vas bodo pohvalili in o sebi boste slišali same lepe stvari v presežnikih. Tudi to je nekaj! Veseli boste.
- **Lev (23. 7.–23. 8.)**

Razganjalo vas bo od energije, pozitivizma in idej. Ponosni boste nase – in kot po navadi to ne bo ostalo neopaženo. Ideje o karieri se vam bodo množično pojavljale in kar vedeli ne boste, česa bi se lotili. Boste že dobro izpeljali, brez skrbi.
- **Devica (24. 8.–23. 9.)**

Za vas je tokrat nastopil čas počitka. Izklopite vse stvari, ki jih lahko (tudi mentalno, ne samo dejansko) in si privoščite počitek, ki ste si ga krvavo zaslužili. Poiščite nekaj za svojo dušo, da si tudi energijsko opomorete in napolnite baterije.
- **Tehtnica (24. 9.–23. 10.)**

Prihodnost vam bo plesala skozi misli. Pokaže se lahko tudi možnost za izpolnitev ene od vaših dolgoletnih želja. Prijatelji pa vas bodo tokrat še posebej potrebovali, saj brez vašega nasveta ne bo šlo. Bodite pripravljeni.
- **Škorpion (24. 10.–22. 11.)**

Priznanj in pohval bo na pretek in dovolite si uživati v njih, saj že konec tedna na vaša obzorja prihaja nekaj oblakov. Previdno pri komuniciranju na delovnem mestu, saj planeti načrtujejo težave v pogovorih in odnosih.
- **Strelec (23. 11.–21. 12.)**

Hlepel boste po novih izzivih. Zdi se vam, da v življenju stopicate na mestu in da se nikamor ne premaknete. No, saj veste, da je vse odvisno od vas, kajti življenje ima rado tistega, ki tvega; ali pa vsaj tistega, ki nekaj naredi, ne samo tarna.
- **Kozorog (22. 12.–20. 1.)**

Prihaja čas, ki vas bo popeljal po poti notranjega raziskovanja in ukvarjali se boste z mislimi, kam, kako, kdaj in zakaj. Z bližnjo osebo boste imeli zelo nasprotujoč si pogled na določeno stvar, vendar je čas pravi, da to predate.
- **Vodnar (21. 1.–19. 2.)**

Nekdo v vaši bližini, najverjetneje boljša polovica, nujno potrebuje vašo pozornost. Čas je, da razmislite, kam peljete vajino skupno barko in kako jo krmariti vnaprej. Samski, zagotovo je kje kdo, ki vam vname misli in telo ...
- **Ribi (20. 2.–20. 3.)**

Ne pretiravajte z delom, saj poletna vročina ni namenjena temu. V službi lahko razgovori zapljujejo v zasebne vode in imeli boste občutek, da sodelavci rinejo svoje prste v vaše posle. Bodite potrpežljivi, saj ste vi tisti, ki določate, do kam lahko gredo.

TA JE DOBRA

Golob

Gost v restavraciji si zaželi goloba in ga tudi naroči. Ko mu ga natakar postreže, je meso popolnoma trdo. Naenkrat pod nožem začuti nekaj kovinskega, iz mesa izvleče tulec, ga odpre in v njem najde papir z napisom:
»Napademo ob zori! Napoleon.«

Gorenjec v fitnesu

»Sem slišal, da po novem hodiš v fitnes.«
»Res je.«
»Katera vaja se ti pa zdi najtežja?«
»Plačilo mesečne vstopnice!«

Kosilo s sedmimi hodi

Kako moški razume odlično kosilo s sedmimi hodi? Pleskavica in šest piv.

Nejevernež

Na bencinsko črpalko se pripelje mladenič s popolnoma razpadlim avtom.
»Trideset litrov super bencina!« reče zaposlenemu.
»Kaj res mislite toliko investirati v avto?« se začudi črpalkar.

Prava številka

»Pridite takoj k nam! Tašča hoče skočiti skozi okno.«
»Napačno številko ste poklicali, gospod. Mi smo mizarstvo, ne policija.«
»Je že prava številka. Problem je v tem, da ne more odpreti okna.«

LAŽJI SUDOKU

Rešitev:

5	8	1	7	6	9	2
2	7	9	8	1	6	5
6	8	5	6	2	7	4
1	2	8	5	6	9	7
8	6	7	9	5	1	6
1	9	6	8	2	7	5
6	7	2	1	6	5	8
2	1	6	9	7	5	8
7	6	9	2	1	8	5
4	5	8	6	2	7	1

TEŽJI SUDOKU

Rešitev:

5	8	1	7	6	9	2
2	7	9	8	1	6	5
6	8	5	6	2	7	4
1	2	8	5	6	9	7
8	6	7	9	5	1	6
1	9	6	8	2	7	5
6	7	2	1	6	5	8
2	1	6	9	7	5	8
7	6	9	2	1	8	5
4	5	8	6	2	7	1

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

www.gorenjskiglas.si

IVAN SIVEC
SEDEM
zlomljenih vrtnic

Sedem zgodb izpod peresa priljubljenega pisatelja Ivana Sivca. Sedem grenkih usod s toplimi žarki svetlobe: Vojko Gašperut, Jože Okoren, Darko Đurić, Anka Vesel, Damjan Peklar, David Razboršek in Benjamin Žnidaršič. Preberite njihove zgodbe in spoznali boste, da so naše vsakdanje težave v resnici tako majhne.

208 strani, trda vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

15
EUR

* poštnina

Gorenjski Glas

SESTAVIL: F. KALAN	JAMO-SLOVEC	NAUK O GRBIH	EGIPČANSKI SVETI BIK	BIVŠA SMUČARSKA TEKAČICA (MARA)	OSKAR LAZNIK	KOŠČEK SUKANCA	MALIK, IDEAL
IGRALKA STONE							TVORBA V PANJU PLANTAŽA
NAŠA GLASBENA SKUPINA	12						
VESLAČ TUL					POČELO TAOIZMA SL. GLASB. SKUPINA		
SLOVENSKI BALETNIK (MOJMIK)						GLASBENA ZVRST KRAJ PRI MARIBORU	
EVA LONGORIA			DEL KRANJA DRŽAVA V INDIJI		13		
HVALNICA			STARI OČE VODNA RASTLINA			SMRTNI BOJ, UMIRANJE IGRALKA FURLAN	6
LISTIČ						STROGA ŠOLSKA KAZEN ALUMINIJ	
VRSTA METULJA					LESEN PLUG		
DIVJA KOZA				1	AFRIŠKA VOLOVSKA ANTILOPA		

Ivan Sivec
Visoški gospod

Pisatelj Ivan Sivec na prikupen in razumljiv način opisuje življenje in delo enega največjih slovenskih pisateljev Ivana Tavčarja. »Visoški gospod« s podnaslovom »Vse ljubezni pisatelja Ivana Tavčarja« je prvi biografski roman o ustvarjalcu Cvetja v jeseni in Visoške kronike, izšel je lani ob 170-letnici Tavčarjevega rojstva. Ljubezen nam je vsem v pogubo, je zapisal Ivan Tavčar. Knjiga za vse čase, za mlade in stare, za šolarje in starše.

Trda vezava, 17,5 x 24,5 cm, 304 strani

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1, v Kranju, jo naročite po tel. 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si

Pri pošiljanju po pošti se poštnina zaračunava po ceniku Pošte Slovenije.

25
EUR

* poštnina

Gorenjski Glas

ČEVLJAR-SKA NIT	10					SODOBNIK KELTOV	ČEPIKA
ČLOVEK S SIBKO POSTAVO						5	
APSARE EKOTIP OSARIJ LE MANS TRITON		NEKDANJI BOREC V NOB	NAOČNIKI AKORDNI USTROJ SKLADBE				
DEL SARAJEVA					IRENA POLANEC OKRAS, LIŠP		
PEVEC RAHIMOV-SKI				ORANŽADA INDIJSKE MITOLOŠKE KURTIZANE			
SONAROD-NJAK		11				SODEC, SODČEK (KNJIŽNO)	ZNAMKA ČESKIH KAMIONOV
VRSTA SIRA						14	
IVO DANEU			STOICIZEM OTOŽEN TONSKI NAČIN				
LETNI ČAS					DAVID TASIČ DRAGO PLEČKO		
NA AKORD PLAČAN DELAVEC		2					
ETIKETA							

IVAN SIVEC
CVETOČA
Slovenija
Sedem steza do neba

Priljubljeni pisatelj Ivan Sivec je knjigo posvetil Sloveniji, ki jo ima neizmerno rad in ji želi vse najboljše. Prebrali boste zgodbe o dveh mladih zdravnikih, ki povsod naletita na ovire, o eni od številnih radijskih postaj na naših tleh, o pasjem prijatelju, katerega družba je velikokrat boljša od človeške, o zakoncih, ki se jima šele v času covida-19 odprejo oči ...

200 strani, trda vezava

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

15
EUR

* poštnina

Gorenjski Glas

1. nagrada: darilna kartica OBI v vrednosti 20 EUR, 2. in 3. nagrada: knjiga Melanda

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do petka, 5. avgusta 2022 na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	
8	9	10	11	12	13	14	15

Na letovanja tudi Ukrajinci

Karitas bo letos polepšala poletje več kot osemsto socialno ogroženim otrokom in številnim družinam.

ANA ŠUBIC

Kranj – Organizacije Karitas to poletje znova prirejajo številna letovanja za socialno ogrožene, ki večinoma potekajo v Portorožu, v manjšem obsegu pa tudi na Rakitni in v Soči. Kot so sporočili s Slovenske karitas, bodo počitnice omogočili več kot 800 otrokom in številnim družinam, tudi iz Ukrajine.

Eno največjih letovanj so Počitnice Biserov v Portorožu, kjer bodo v petih tednih gostili več kot dvesto otrok in mladostnikov. Dneve jim bogatijo najrazličnejše dejavnosti: kopanje v morju, vožnje z ladjico, telovadba, jutranje dramske igrice, delavnice, tematski večeri, obiski gostov ... »Skupaj se trudijo otrokom pričarati čim lepši teden, med katerim lahko ti pozabijo na stiske, s katerimi se nekateri v domačem okolju srečujejo vsak dan,« so pojasnili na Karitas.

Na Počitnice Biserov v Portorožu se bo odpravilo več kot dvesto otrok in mladostnikov. / Foto: arhiv Karitas

Otroci prihajajo iz materialno ogroženih družin in družin, ki se soočajo z drugimi stiskami, kot so smrt staršev, razveza, različne zlorabe, bolezen ali invalidnost v družini. »Otroke izberejo lokalne Karitas, ki so z družinami v stiku v sklopu rednih pomoči, pri čemer imajo prednosti tisti, ki

tovrstne priložnosti še niso bili deležni ali pa so njihove okoliščine take, da je potreben odmik in podpora v programu strokovno vodenih letovanj. Počitnice povezujejo otroke različnih starosti, narodnosti in ver, kar bogati njihove izkušnje in medsebojna prijateljstva,« so poudarili.

S Karitas so sporočili še, da so se nedavno končale Mavrične počitnice v Portorožu, ki se jih je udeležilo 120 otrok, in da se je v koči na Rakitni v dveh terminih že odvil program za trideset socialno ogroženih otrok. Julija in avgusta prirejajo tudi letovanje družin v Sončni hiši v Portorožu, v Domu Karitas v Soči pa vsako leto potekajo počitnice otrok in družin ...

Načrtujejo še letovanja za otroke in družine iz Ukrajine. Organizacija YoungCaritas načrtuje tabor za ukrajinske otroke, v sodelovanju z ukrajinskim veleposlaništvom v Sloveniji pa v koči na Rakitni še počitniške dneve za ukrajinske družine. »V drugi polovici avgusta pa bo v sodelovanju s Caritas Spes iz Ukrajine v Slovenijo na letovanje, namenjeno razbremenitvi od vojnih travm, prišel avtobus otrok s spremljevalci,« so navedli.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630

KOPALNI BUS V IZOLO: 26. 7., 29. 7., **RADENCI:** 18.–25. 9., **MORAVSKE TOPLICE:** 18.–25. 9., **ŠMARJEŠKE TOPLICE:** 2.–7. 10., **DOLENJSKE TOPLICE:** 9.–14. 10., **STRUNJAN:** 20.–25. 10., **BERNARDIN:** 13.–17. 11., **MADŽARSKE TOPLICE:** 2.–6. 10., **BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI:** 5.–12. 10., 22.–29. 10., **BANJA VRUČICA S SARAJEVOM:** 28.–31. 10., **MANDARINE:** 8.–10. 10., **POTEPANJE PO BOSNI:** 15.–19. 10., **MEDŽUGORJE:** 15.–17. 10., **BANJA KULAŠI:** 2.–12. 11., **MORJE: DUGI OTOK, LASTOVO, OREBIČ** – VEČ TERMINOV. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Gasilski veselici

Žabnica – Prostovoljno gasilsko društvo Žabnica organizira gasilski veselici, in sicer v petek, 22. julija, ob 20. uri s skupino Calypso ter v soboto, 23. julija, ob 19. uri z ansamblom Modrijani. Veselici bosta potekali pod šotorom na športnem igrišču v Žabnici. Za hrano in pijačo bo poskrbljeno, prav tako za srečelov.

IZLETI

Na Trupejevo poldne

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi v četrtek, 4. avgusta, na planinsko-pohodniški izlet na Trupejevo poldne (1931 m n. m.). Odhod s posebnim avtobusom izpred Globusa bo ob 7. uri, vstopni postaji bosta še Eurospin in AP Kokrica. Pot se bo začela na okoli 1600 metrih in se bo večinoma zmerno vzpenjala do vrha, ki nudi lepe razglede na avstrijsko Koroško. V Kranj se boste vrnili do 17. ure. Hoje bo za tri ure navzgor

in navzdol, višinske razlike bo 330 metrov. Malico imejte v nahrbtnikih. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 1. avgusta.

Kolesarski izlet

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na kolesarski izlet na relaciji Kranj–Voglje–Zalog–Kranj, ki bo v torek, 26. julija. Odhod z lastnimi opremljenimi kolesi in čeladami bo ob 8. uri izpred vodnjaka na Glavnem trgu. Zahtevnost bo srednja, trasa je dolga 45 kilometrov.

PREDAVANJA

O angleškem pisatelju Geoffu Dyerju

Spletni dogodek – V soboto, 23. julija, bo ob 19. uri na Zoom povezavi: <https://uso5web.zoom.us/j/89674576645?pwd=YjV-JNkRmSWwZFdHbkhZUENGcnhYdz09, ID: 896 7457 6645; access code: BQb855>, predavanje pisateljice Nine Kosmač o angleškem pisatelju Geoffu Dyerju, katerega knjige so po mnenju obiskovalcev mnogih spletnih strani priporočljive za poletno branje. Pisatelja v slovenščini poznamo po knjigi z naslovom Joga za ljudi, ki se jim je ne da početi, v humoristični knjigi Zadnji dnevi Rogerja Federerja pa med drugim nastopajo: Bob Dylan, Nietzsche, Beethoven, Turner in Keith Jarrett ...

KONCERTI

Poletje na Maistrovem trgu

Kranj – V okviru Poletja na Maistrovem trgu se bo danes, v petek, 22. julija, ob 19.30 tam začel koncert Tomaža Hostnika s skupino. Predstavil se bo z zajetnim naborom lastnih tako festivalskih kot manj znanih skladb.

RAZSTAVE

Zlate strehe Kijeva

Naklo – KUD LIK Naklo obvešča, da je razstava fotografij Dragice in Jurija Kurilla, originalnih slik ukrajinskih slikarjev in predmetov ukrajinske umetnostne obrti, zaradi velikega zanimanja podaljšana. V Pavlinovi galeriji kulturnega Doma J. Filipiča Naklo bo odprta še v nedeljo, 24. julija, od 10. ure do 11.30.

www.gorenjskiglas.si

224 strani, 15 x 20 cm, špiralna vezava,

Pred vami je najnovejša kuharica za kremasta peciva in sladice – sadna peciva, rulade, torte in tortice, sladice brez peke, deserte v kozarcih in ostale kremaste užitke. Njihova jasna in enostavna priprava vodi vsakogar do zagotovljenega uspeha.

10
EUR

* poštšina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št. 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštšina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Zdravo pridelovanje rastlin se prične z zdravim in kakovostnim semenom. Zato je nujno, da dobro poznamo rastline in pridelavo semen. S pomočjo brošure bomo spoznali tehnološke postopke in si pridelali seme za domač vrt, pa tudi za prodajo ob upoštevanju zakonskih določil.

22
EUR

* poštšina

Brošuro lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštšina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

OTROCI NAS POTREBUJEJO

Povabljeni k solidarnosti!

ZBIRAMO šolske potrebščine za 13.000 otrok v tiski.

www.karitas.si

S poslanim SMS sporočilom ZVEZEK5 na 1919 boste darovali 5 EUR.

Prispevajo lahko uporabniki Telekom Slovenije, Telemacha, A1 in T-2.

RadioSora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

KINO SPORED

CINEPLEXX, KRANJ

Sobota, 23. 7.
21.00 ARTURJEVO PREKLETSTVO
18.15, 20.45 THOR: LJUBEZEN IN GROM
15.45, 19.30 THOR: LJUBEZEN IN GROM, 3D
17.00, 20.15 ELVIS
18.00 JURSKI SVET: PREVLADE
15.30 KOZMOBLISK, sinhro.
17.45, 20.30 TOP GUN: MAVERICK

16.00 ČEBELICA MAJA 3: ZLATO JAJCE, sinhro.
15.00, 17.15 BARABE, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 22. 7., in sobota, 23. 7.
20.30 LUZZU

Organizatorji filmskih predstav si pridružujejo pravico do spremembe programa.

LOTO

Rezultati – žrebanje 20. julija 2022
2, 15, 21, 24, 30, 31, 35 in 25
Loto PLUS: 5, 9, 13, 14, 18, 32, 35 in 6
Joker 6: 710063
Sklad 24. 7. 2022 za Sedmico: 3.420.000 EUR
Sklad 24. 7. 2022 za Loto PLUS: 830.000 EUR
Sklad 24. 7. 2022 za Joker 6: 300.000 EUR

www.gorenjsglas.si

REJA OVC IN KOZ

Marjeta Ženko

ZALOŽBA KMEČKI GLAS

136 strani, mere: 17 x 23, 5 cm, brošura

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

14 EUR

* Poština

Gorenjski Glas

V priročniku je strnjeno in praktično opisana reja ovc in koz pri nas. Poglavlja v knjigi: zakaj reja drobnice, osnovne fiziološke značilnosti ovc in koz, obnašanje ovc in koz, izbira pasme ovc, nakup in obnova plemenske črede, ureditev pašnika, pridelava krme, posebnosti v prehrani drobnice, prehrana mesnih in mlečnih ovc in koz, opravlila pri ovcah in kozah, ...

UPORABIMO LES

Vladimir Stegno, Boštjan Bračič

načrti za izdelavo različnih izdelkov

ZALOŽBA KMEČKI GLAS

V priročniku je nazorno prikazana pot lesa od hloda do izdelka. Poleg vseh postopkov obdelave in zaščite lesa ter potrebnega orodja so dodani natančni načrti za izdelavo nekaterih najbolj uporabnih izdelkov. Priročnik je namenjen vsem, ki se bodo sami lotili obdelave lesa in si za dom in vrt izdelali kaj praktičnega. Koristil bo tudi študentom in dijakom lesarstva.

144 strani, 200x 230 mm, SPIRALNA VEZAVA.
Cena priročnika je

8 EUR

* poština

Priročnik lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če ga naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

www.gorenjsglas.si

Radio Triglav®

Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz

RADIO ZA RADOVEDNE

RADIO KRANJ 97.3

tvoji najljubši hiti

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo: za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM

POČITNIŠKO, novo stanovanje, 45 m², skrbni osebni v avgustu in septembru – Radovljica, tel.: 031/253-231 22001822

fesst

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

HIŠE

KUPIM

STARO hišo v Kranju z okolico, prodajalec ostane v hiši dosmrtno, tel.: 040/389-518 22001633

IŠČEM

SIMPATIČNA 5-članska družina išče hišo ali parcelo za nakup na Gorenjskem, na podeželju. Večno bomo hvaležni za ponudbe in informacije, tel.: 040/307-276 22001780

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

DACIA Duster 1.5 disel 4 x 4, letnik 2013, 150.000 km, tel.: 041/227-338 22001802

FORD Ranger 2.2 TDCi 4 x 4, odlično ohranjen, let. 2016, 270.000 km, 1. lastnik, servisna knjiga, tel.: 041/816-528 22001813

MERCEDES-BENZ 123 D, starodobnik, 220 D, letnik 1977, registriran in obnovljen, tel.: 051/368-115 22001785

TOYOTA Rav 4, 2.0 D, let. 2015, odlično ohranjena, 1. lastnik, serv. knjiga, 140.000 km, 17.600 EUR, tel.: 041/816-528 22001812

VW Jetta 1.6 TDi, let. 2012, 143.000 km, siva, stara cena 11.500 EUR, cena 8.500 EUR, tel.: 040/567-544 22001796

VW Golf 7, 1.6 TDi, letnik 2014, kovinske barve, odlično ohranjen, dodatna oprema, tel.: 041/638-445 22001811

KUPIM

ODKUP vozil v okvari ali poškodovanih. Avto Tojos, Tomislav Josipovič, s.p., Druhovka 23a, Kranj, tel.: 031/629-504 22001625

AVTOVLEKA MEGA

MEGA, GREGA MEZE S.P., HLEBCE 16 B, LESCE

ODKUPIMO:

- POŠKODOVANA VOZILA
- KARAMBOLIRANA VOZILA
- VOZILA V OKVARI
- RABLJENA VOZILA

GREGA MEZE S.P., LESCE
M: 040 629 675

ODVOZ VOZIL NA RAZGRADNJO.

MOTORNA KOLESA

PRODAM

MOTOR BMW F 650, letnik 2002, enduro, zelo ohranjen, registriran do 5/2023, tel.: 041/638-445 22001810

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

AVTO nosilec koles za na zadnja vrata enoprostorca, tel.: 041/364-504 22001791

STROJI IN ORODJA

PRODAM

AVSTRIJSKI cepilec drv Zipper, 12 T., 4 KW, do 1 m dolžine, vertikalni, malo rabljen, tel.: 051/819-044 22001788

MANJŠO kosilnico in novo vidia klino, fi 400 in 600, tel.: 041/364-504 22001790

GRADBENI MATERIAL

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

HRASTOVE plohe, debelina 5 cm, dolžina 4 m, zračno suhi, tel.: 031/617-836 22001798

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 22001619

BUKOVE butare, tel.: 031/417-221 22001795

METRSKE bukove okroglice, možna dostava, tel.: 041/811-794 22001784

SUHA hrastova drva in bukove butare, tel.: 031/826-621 22001130

SUHA hrastova drva, tel.: 041/358-030 22001801

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom **NAS-VETI ZA PRIPRAVO MLEČNIH IZDELKOV**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 5. julija 2022, so: **Francka Balanč** iz Cerkelj, ki prejme 1. nagrado (bon trgovine OBI v vrednosti 20 EUR), ter **Tina Jerala** iz Mavčič in **Tone Bizovičar** iz Gorenje vasi, ki prejmeta 2. in 3. nagrado (knjiga Melanda). Nagrajencem čestitamo.

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom **HRU-STLJAVO PECIVO**, ki je bila objavljena v Vodovodnem stolpu 1. julija 2022, so: **Marija Gregorič** iz Kranja, ki prejme 1. nagrado (bon trgovine OBI v vrednosti 20 EUR), ter **Milan Šoštar** in **Franc Rovn** iz Kranja, ki prejmeta 2. in 3. nagrado (knjiga Melanda). Nagrajencem čestitamo.

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

KOSILNICO Reform, motor generalno obnovljen, tel.: 04/59-61-069, 040/613-705 22001803

KOSILNICO BCS strižno, 500 EUR, in traktorsko strižno za IMT, 250 EUR, tel.: 041/758-972 22001814

KUPIM

IZKOPALNIK krompirja in prodam seno prve košnje, Gorje, tel.: 031/604-918 22001819

TRAKTOR, lahko s priključki, in gozdrasko prikolico, tel.: 031/500-933 22001663

TROSILEC gnoja, hribovski, tel.: 068/150-640 22001824

PRIDELKI

PRODAM

JEČMENOVO slamo v okroglih balah, tel.: 041/812-096 22001817

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne in grahaste, pred nesnostjo. Pripeljem na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 22001621

10 dni staro teličko simentalco, tel.: 030/915-738 22001793

2 bika, cika in ČB, za zakol ter osla in brejo oslico, tel.: 051/647-888 22001820

4 mesece starega bikca simentalca, težkega 150 kg, tel.: 031/391-828 22001806

BIKCA simentalca, starega 4 mesece, tel.: 031/687-062 22001809

BIKCA ČB, starega 10 dni, tel.: 041/393-955 22001815

BIKCA ČB, starega 14 dni, tel.: 031/446-519 22001816

ČB bikce, stare od tri do sedem tednov, tel.: 041/378-848 22001807

KUNCE, pravkar odstavljen, za nadaljnjo rejo, tel.: 051/819-044 22001789

PRAŠIČE, težke od 50 do 120 kg, mesni tip, možnost izbire moškega spola in možna dostava, tel.: 041/455-732 22001720

TELIČKA simentalca, stara 3 mesece, tel.: 040/298-300 22001805

TELIČKI ČB, stari 10 dni in 3 mesece, tel.: 040/256-961 22001794

TELIČKO simentalco, staro 6 mesecev, tel.: 041/926-269 22001799

TELIČKO limuzin, staro 4 mesece, in kravo v začetku brejosti, tel.: 041/504-662 22001821

Morje v Piran te kliče, ne sliši.
Ali je res tišina v tej hiši?
Malo bi vsak te rad še objel,
Angel pa te že k sebi je vzel.
(Vesna)

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustila draga mami, mama, prababica, tašča, sestra, svakinja, sestrična, teta, prijateljica in zaupnica

NADA KELIH

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeno zadnjo pot, za tople besede in izrečeno sožalje. Hvala vsem za darovano cvetje in sveče.

Mami, ohranili te bomo v lepem spominu.

Žalujoči vsi tvoji

KUPIM

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in teličke. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 22001620

ZAPOSLOTVE (m/ž)

NUDIM

IŠČEMO čistilko za delo v Okrepčevalnici Pinki, lahko je tudi mlajša upokojenka. Sašo Krpič, s.p., C. Staneta Žagarja 73, Kranj, tel.: 041/662-626 22001776

REDNO ali honorarno zaposlimo strojnega ključavničarja-varilca. Kozina Kranj, d.o.o., Pintarjeva ulica 5, Kranj, tel.: 041/652-285 22001768

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komar-niki, markize, www.asteriks.net 22001618

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija – po zelo ugodni ceni. LEARD, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 22001624

FLORIJANI, d.o.o., C. na Brdo 53a, Kranj, izvaja vsa gradbena dela od temeljev do strehe, adaptacije, omete, omete fasad, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tel.: 041/557-871 22001622

PEČARSTVO, lončene peči, zidani kamini, kmečke peči, obnova, popravilo, izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Radovljica, tel.: 040/364-636 22001256

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi tuljavami, vrtanje, zidava in popravila, nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko Rajko, s.p., Brezje pri Dobu 4a, Dob, tel.: 051/828-419 22001783

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 22001257

IŠČEM

IŠČEM osebo za delo na kmetiji, delo je sedeče, tel.: 040/483-444 22001825

MLAJŠO upokojenko iz Gorenjske ali Ljubljane, z vozniškim dovoljenjem, iščemo za pomoč pri negi našega dedija na vašem ali našem domu. Dedi zelo težko hodi, tel.: 064/248-622 22001727

ZASEBNI STIKI

35-letni fant išče mamico, staro od 29 do 40 let, za resno zvezo, bodi iz Gorenjske, tel.: 071/202-566 22001804

RAZNO

ZBIRAM in odvažam odpadno železo, aluminij, inox, baker, odvoz brezplačen, tel.: 070/385-956 22001692

PRODAM

ZLOŽLJIVO posteljo, jedilno mizo 80 x 120, tel.: 040/705-145 22001818

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oči, ata, tast, brat in stric

JOŽE PUŠAVEC
iz Čirč pri Kranju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Posebna zahvala velja Domu Taber za vso oskrbo v zadnjih dneh njegovega življenja in gospodu Vinku Podbevšku za opravljen pogreb.

Dragi ata, ohranili te bomo v lepem spominu.

Žalujoči njegovi domači

V SPOMIN

Danes, 22. julija 2022, mineva eno leto, odkar je zaspala naša draga mama

KRISTINA ALJAŽ

Skalčna Kristina, iz Zapog

Vsem hvala, ki se je spominjate in stojite ob njenem grobu.

Vsi njeni
Zapoge, Hrastje

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre.
Le daleč, daleč je ...

ZAHVALA

V 72. letu nas je nenadoma in mnogo prezgodaj zapustil naš dragi

JOŽEF LANGERHOLC
p. d. Ortmanov Jože iz Sv. Duha pri Škofji Loki

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovane sveče in darove za sv. maše. Iskrena zahvala tudi g. župniku Franciju Aliču za lepo opravljen obred s sv. mašo, ministrantu Janezu Kuraltu, pevcem za lepo petje in pogrebni službi Akris za vso organizacijo in pomoč. Posebna zahvala tudi njegovim nekdanjim sodelavcem iz Fakultete za organizacijske vede v Kranju. Iskrena hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Dragi Jože, neizmerno te imamo radi in vedno boš ostal v naših srcih.

Sestra Darka z družino

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustila draga sestra, teta, svakinja, sestrična

MARIJA GAŠPIRC

iz Česnjevka

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem za izrečena sožalja, cvetje in sveče. Zahvaljujemo se in smo hvaležni Domu Taber, kjer so zadnja leta zelo lepo skrbeli zanjo. Zahvala gre tudi Občini Cerklje in gospodu župniku Jerneju Marenku za lepo opravljen obred. Hvala domačemu cerkvenemu pevskeму zboru in gospe Anici za lepe besede, trobentaču, pogrebni službi Pogrebni Dvorje, nosačem in praporščakom. Vsem imenovanim in neimenovanim naj Bog povrne. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči njeni domači

Tiho sedaj si odšla,
kot lepa misel,
ki mine in nam
pusti spomine.

ZAHVALA

V 100. letu starosti se je od nas poslovila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra, teta

MARIJANA ROSIČ

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja. Zahvala osebju Doma upokojen- cev Kranj za vso nesebično pomoč. Hvala g. župniku za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti in jo boste ohranili v lepem spominu.

Hčerki Alenka in Milka z družinama

Ne vemo, kaj je mati,
dokler nam še živi,
ko nam v črno zemljo leže,
takrat odpro se nam oči.

ZAHVALA

V 99. letu starosti se je od nas poslovila draga mama

TILKA SVOLJŠAK

roj. Dolinar, p. d. Bitencova mama
iz Lipice pri Škofji Loki

Ob nenadomestljivi izgubi naše drage mame se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem podjetja Transturist za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče ter denarne prispevke za svete maše. Zahvala gospodu župniku Branku Potočniku za lep pogrebni obred, pevcem Zupan, trobentaču in pogrebni službi Akris. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste jo imeli radi, iskrena hvala.

Žalujoči: hčeri Mira in Jana z družinama, brat Peter, sestra Lojzka ter ostalo sorodstvo

Angeli so mila fina bitja,
s krili in človeškim telesom,
vendar niso iz našega žitja,
pripadajo po izvoru nebesom.
(Tone Pavček)

ZAHVALA

V žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v 86. letu za vedno zapustila naša draga zlata mama, babica in prababica

KRISTINA KUŠTRIN
rojena Cotman, iz Šenčurja

Iskrena hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, svete maše in prispevke. Zahvaljujemo se tudi pogrebni službi Navček, gospodu kaplanu Župnije Šenčur za zelo lepo sveto mašo in pogrebni obred ter pevcem Kranjskega kvinteta za ganljivo spremljavo.

Ohranili jo bomo v najlepšem spominu.

Žalujoči vsi njeni

Prevroče tudi ljubiteljem poletja

Slovenijo je zajel vročinski val, živo srebro se je ponekod dvignilo tudi do 37 stopinj Celzija. Sogovorniki so nam zaupali, kako se ohladijo in kam se zatečejo pred žgočim soncem.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Brane Rakovec iz Zgornjih Dupelj pravi, da ga vročina ne moti. Raje ima sonce in vroče dni kot nižje temperature. »Temperatura okoli trideset stopinj Celzija se mi zdi sprejemljiva, ponekod po Evropi so se sicer povzpele tudi čez štirideset stopinj, kar pa ljudje težje prenašajo. Tedaj tudi nam, ljubiteljem poletja, postane malce prevroče,« je povedal in dodal: »Pred vročino se zatečem v notranje prostore, ki so klimatizirani, tudi naravna senca ponuja prijetno zavetje pred soncem. Pred kratkim sem bil na morju, kjer je visoke temperature še lažje prenašati. Vnučinja Eli pa se rada ohladi s sladoledom.«

Brane Rakovec in vnukinja Eli sta se hladila s sladoledom.

Igor Šaršanski namoči noge v posodo z vodo. / Foto: Tina Dokl

Poleti večkrat posežemo po sladoledu, a kot pojasnjuje Ilzan Pajaziti iz Tržiškega sladoleda, prodaja v izredno vročih dneh upade. »Ko sonce pripeka, ljudje ne zahajajo v mesto, kjer je zaradi pregretim stavb običajno še bolj vroče. Morda smo v teh dneh manj ješči, zato nam tudi sladoled ne prija. Največ ga prodamo, ko se temperature gibljejo med 25 in 27 stopinj Celzija,« je povedal Pajaziti in nam še zaupal, da si bo poletni oddih privoščil na Hrvaškem ali v Turčiji.

Kranjčan Igor Šaršanski, znan kot kralj nudeljcjev, ima pri sebi vselej vodno piščolico, ki jo da mimoidočim otrokom, da ga poškopijo. »Zmočim si lase, noge dam v 'lavor' z vodo, okoli vratu

Prodaja sladoleda v pretirano vročih dnevih po besedah Ilzana Pajazitija upade. / Foto: Tina Dokl

si nadenem mokro brisačo. Tako se hladimo tisti, ki letos ne bomo deležni dopusta na morju,« je povedal. Njegov delovni prostor je klimatiziran, a kot dodaja, klimatske naprave ne uporablja, saj je ob visokih cenah električne energije njena uporaba bistveno predraga. »Vrata odprem, da se prostor zrači. Ko ni strank, sedim zunaj, kjer je tudi ob nedelu včasih neznosno vroče,« je še dodal.

Zvonka Černelč iz Kranja, ki ne pomni, kdaj je bilo nazadnje tako vroče, v teh dneh spije več vode, dva do tri litre dnevno. Pred soncem se zaščiti s pokrivalom in sončnimi

očali, namaže se tudi z zaščitno kremo. »Nadenem si čim manj oblačil, ki morajo biti ohlapna in lahka. Ven grem ob urah, ko temperature niso ekstremno visoke. Ob največji vročini se zadržujem v notranjosti, v stanovanju nimam klimatske naprave, zato zgodaj zjutraj prostore prezračim, kasneje jih zastrem z žaluzijami, da se ohrani hlad,« je pojasnila in poudarila, da tudi živali vročino težko prenašajo. »Nujno jim moramo priskrbeti dovolj sveže vode, ki jo večkrat dnevno zamenjamo, in tudi senco, saj jim je na soncu enako, če ne še bolj vroče kot nam.«

Zvonka Černelč se pred žgočim soncem zaščiti s slamnikom.

Jezero rekordno toplo

◀ 1. stran

Kot pravi Katarina Košnik, se je kopalna sezona v Bohinjskem jezeru začela že praktično konec maja, zdaj pa je jezero pregreto tudi že tako globoko, da ga ne ohladi nobeno neurje in veter – v prejšnjih letih je ob vetrovnih dneh temperatura jezera občutno padla. »Ob tem je tudi nivo jezera izredno nizek, praktično na minimumu, kar ustvari plažo tudi na delih obale, ki so bili po navadi pod gladino.«

Tudi poleti redko čez dvajset stopinj

Kako nenavadne so takšne razmere, lahko med drugim razberemo iz zapisa na spletni strani enega od ponudnikov turističnih nastanitev v Bohinju, podjetja Alpik iz Ukanca, kjer svojim gostom razložijo, da je temperatura tega vodnega bisera skozi vse leto nekoliko nižja kot v kakšnem drugem jezeru. Razlog za to, pojasnjujejo, ne tiči zgolj v njegovi gorski legi pod mogočnimi Julijskimi Alpami, ampak predvsem v visoki pretočnosti, ki jo ima Bohinjsko jezero. Temperatura se zato skozi leto dokaj enakomerno spreminja, višek doseže v poletnih mesecih, vendar redko preseže dvajset stopinj Celzija.

Navajajo tudi ugotovitve strokovnjakov, ki na podlagi podatkov zadnjih desetih let kažejo, da je povprečna temperatura vode v poletnih mesecih le malenkost nad dvajset stopinj Celzija, pozimi pa zgolj štiri.

Topla voda privablja več kopalcev

Kot pravijo v Bohinju, je v tem obdobju zaradi visokih temperatur zraka in vode tudi kopalcev nekaj več kot prejšnja leta, zagotovo pa je, ugotavljajo, veliko več ljudi na obali. Posebej ob koncih tedna je ob jezeru in na njem zelo živahno. Obiskovalci uporabljajo supe in druga plovila, ki so dovoljena na jezeru, ogromno ljudi se odloči tudi za panoramsko ladjo. Težava, ki jo opažajo v Bohinju, pa je, da ljudje pogosto še vedno ne upoštevajo pravil obnašanja, tako se na območju kopalnih voda še vedno zadržujejo psi, težava so posledično tudi pasji iztrebki, tudi parkiranje in prenočevanje zunaj za to določenih mest.

Na Bledu kot običajno

Na Bledu večjih razlik v temperaturi vode glede na pretekla leta po drugi strani ne opažajo. »Jezero ima po podatkih Agencije RS za okolje 24 stopinj, kar je povsem normalno za ta čas. Kopalcev je seveda več kot lani, saj je tudi turistov več,« je povedala direktorica Turizma Bled Romana Purkart.

Z zadovoljstvom ugotavlja, da je voda čista in primerna za kopanje. »Na Bledu pa tudi letos delamo vse, da bi bil vpliv na jezero čim manjši, zato vabimo vse kopalce, naj se kopajo v urejenem Grajskem kopališču, ki ima modro zastavo in je prvo kopališče v Sloveniji z okoljskim certifikatom Slovenia Green Beach,« še dodaja.

Najbolj vroče bo jutri

ANA ŠUBIC

Kranj – Vročinski val, ki je zajel velik del Evrope, se je pred dnevi razširil tudi k nam. »V večjem delu Slovenije se bo nadaljeval do torka, 26. julija, nato bo vročina nekoliko popustila,« je včeraj napovedal meteorolog z Agencije RS za okolje Branko Gregorčič. Na Gorenjskem bo vročina manj izrazita kot drugje po Sloveniji. Najbolj vroče bo predvidoma jutri, v soboto, ko lahko po napovedih Gregorčiča v Kranju pričakujemo okoli 36 stopinj Celzija, v Bohinju okoli 34 in v Ratečah okoli 32 stopinj. »Vročinskih rekordov na Gorenjskem ta konec tedna v glavnem ne pričakujemo, najbolj se jim bomo

lahko približali na območjih vzhodno od Kranja,« je razložil. Dodal je, da je bilo v juliju na Gorenjskem najbolj vroče 27. julija 1983, ko so v Ratečah izmerili 36,1, na Voglu 28,7 in na Kredarici 21,6 stopinje Celzija.

Gregorčič je še napovedal, da bo v nedeljo prehodno manj vroče, v ponedeljek pa spet bolj. »Verjetnost neviht bo povečana v noči s sobote na nedeljo, predvsem pa v torek in sredo, ko bo predvidoma padla tudi nekoliko večja količina padavin.«

Jutri v Kranju pričakujemo okoli 36 stopinj Celzija, v Bohinju okoli 34 in v Ratečah okoli 32 stopinj.

vremenska napoved

Danes in jutri bo precej jasno in vroče, jutri popoldne in zvečer bodo ob prehodu fronte nastajale nevihte. V nedeljo bo večinoma sončno in nekoliko manj vroče.

